

3/2026

SOTILASKOTI

Järjestö kouluttaa
sotilaskotitaitoja

Ähtärissä opitaan
tekemisen kautta

Koulutusta uusiin
Parra-patoihin

Tanskan
sisarjärjestö
esittäytyy

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Koulutus on osa sotilaskotiyhdistysten toimintaa.....	5
Yhdessä tekemällä opitaan.....	8
Sodankylässä kouluttaudutaan aktiivisesti	10
Seinäjoen seudulla koulutettiin soppatykin käyttöä..	12
Rajasisaret perinnejumalanpalveluksessa	13
Luonetjärvellä opeteltiin Parra-patojen käyttöä.....	14
SoMa-harjoituksessa oppivat sekä johtajat että johdettavat.....	16
NASTA-harjoitukset vahvistavat naisten varautumista ja turvallisuustaitoja	18
KFUM on luonut kodin tuntua sotilaille jo yli 140 vuoden ajan.....	20
Ritarimalja kiertää ikuisesti	23
Järjestön asuihin tehtiin toivottuja muutoksia.....	26
Sotilaskotinukan tarina.....	28
Sotilaskoti tositoimissa Kotka-Jukola-tapahtumassa	30
Rajasisaren ajatelmia.....	33
Yhteinen iltapäivä aloskussitalkoissa	34
Yhdessäoloa ja paikallisia elämyksiä	35
Juhlan ja perinteiden äärellä.....	36
Upinniemen sotilaskoti varusmiesten tukena.....	38
Kaakkois-Suomen sotilaskoti- sisaret tapasivat Vekaranjärvellä.....	40
Menneet sukupolvet ja perinteemme.....	41
Sotilaskotijärjestön tuen terveisiä	43
Sanalaatikko	43
Luonetjärven sotilaskoti – keskellä kaunista Keski-Suomea	44
Sodevinkit.....	46
Muistamme.....	46
Sotilaskoti-lehden aikamatka.....	47
Ilmoitustaulu.....	44

SOTILASKOTI

59. vuosikerta / n:o 3/2026
Julkaisija: Sotilaskotiliitto -
Soldathemsförbundet ry
Simonkatu 12 A 9
00100 Helsinki
Puh. 045 123 2820
www.sotilaskotiliitto.fi

Päätoimittaja:
Satu Mustalahti
satu.mustalahti@sotilaskotiliitto.fi
Puh. 045 120 3368

Toimitus:
Sotilaskotiliitto
Simonkatu 12 A 9
00100 Helsinki
Valmiit aineistot:
toimitus@sotilaskotiliitto.fi

Toimitustyö ja editointi:
Elina Halminen
Puh. 044 518 1803

Osoitteenmuutokset ja tilausten peruutukset
tehdään suoraan sotilaskotiyhdistykseen.

Paino:
Print Mill Oy, Loviisa

N:o 4:
Liikkuva sotilaskoti
Aineisto 28.10. Ilmestyy 8.12.

Aikakausmedia ry:n jäsen
ISSN 0355-9343 (painettu)
ISSN 2737-2111 (verkkojulkaisu)

Kansikuva:
Ähtärin sotilaskotiyhdistys oli Pohjanmaan
alueellisen yhteistyön merkeissä Kauhavalla
talkoissa Lakia-Jukolan aikana. Yhdistyksen
jäsen Joel Luodeslampi oli täyttänyt päivää
aiemmin 16 vuotta ja pääsi heti oppimaan
kahviveden keiton saloja kenttäolosuhteissa.
Kuva: Anne Luodeslampi.

PÄÄKIRJOITUS

Hanna Kela
Sotilaskotikoulutusaktiivi
Oulun Sotilaskotiyhdistys ry
16.9.2026

Yhteinen toimintakyky syntyy sotilaskotitaidoista

Sotilaskotijärjestön toiminta perustuu osaamiseen. Siksi sotilaskotitaidot eivät synny sattumalta. Niitä rakennetaan kouluttautumalla, harjoittelemalla ja tekemällä yhdessä.

Toimintaympäristömme muuttuu nopeasti, mutta perustehtävämme säilyy. Tuotamme palveluita, lisäämme viihtyvyyttä ja vahvistamme maanpuolustustahtoa. Se onnistuu vain, kun pidämme taitomme ajan tasalla. Sotilaskotijärjestössä osaaminen kuuluu meille kaikille. Sotilaskotitaidot ovat yhteistä toimintakykyä.

Sotilaskotijärjestössä on paljon samaa kuin suomalaisessa reservissä. Jokainen tuo yhteiseen tehtävään oman ammattitaitonsa, kokemuksensa ja vahvuutensa. Yksi hallitsee liikkuvan sotilaskotitoiminnan, toinen suurkeittiön tai leivonnan, kolmas kouluttamisen, johtamisen tai tapahtumien järjestämisen. Yhteinen koulutus ja säännöllinen harjoittelu yhdistävät nämä taidot toimintakyvyksi, jota tarvitaan myös poikkeusolojen huollon tehtävissä.

Sotilaskotitaidot ovat kykyä kohdata ihminen, toimia varuskunnan arjessa ja siirtyä tarvittaessa maastoon harjoitusten tueksi. Ne ovat perinteiden vaalimista, rohkeutta uudistua ja valmiutta toimia yhdessä myös silloin, kun toimintaympäristö ja olosuhteet muuttuvat.

Tätä valmiutta kehitetään suunnitelmallisesti. Tänä syksynä valmistuva MPK:n ja Sotilaskotiliiton uudistettu Sotilaskotitoiminnan koulutusohjelma kokoa yhteen poikkeusolojen, johtamisen ja eri toimialojen koulutuksen. Se perustuu Puolustusvoimien vaatimuksiin ja viime vuosien harjoituksista saatuihin kokemuksiin.

Koulutuksen vaikuttavuus näkyy yhdistyksissä. Kokemus siirtyy uusille toimijoille, taitoja harjoitellaan yhdessä ja hyviä käytäntöjä jaetaan. Näin vahvistuu koko järjestön toimintakyky.

Tämän lehden sivuilla tutustutaan Parra-patojen käyttöönottokoulutukseen, SoMa- ja Nasta-harjoituksiin sekä yhdistysten koulutusratkaisuihin. Ne osoittavat, että yhteinen toimintakyky rakentuu harjoittelemalla, kokemuksilla jakamalla ja yhteistyötä tekemällä.

Syksy tarjoaa hyvän hetken pohtia niin omaa kuin yhdistyksenkin valmiutta. Mitä meidän olisi hyvä oppia seuraavaksi? Miten innostamme uusia tekijöitä mukaan? Jokainen uusi taito vahvistaa sekä yksilön että koko yhdistyksen toimintakykyä.

Osaaminen on sotilaskotijärjestömme tärkein yhteinen pääoma. Kun pidämme siitä yhdessä huolta, vahvistamme valmiuttamme tukea Puolustusvoimia ja Rajavartiolaitosta kaikissa tilanteissa – myös poikkeusoloissa. ■

LEDARE

Hanna Kela
Engagerad i utbildningen
inom soldathemsverksamhet
Oulun Sotilaskotiyhdistys ry
16.9.2026

Gemensam handlingsförmåga byggs genom soldathemsfärdigheter

Soldathemsorganisationens verksamhet bygger på kunnande. Kunskaper och färdigheter inom soldathemsverksamheten uppstår inte av sig själva - de utvecklas genom utbildning, övning och genom att vi lär av varandra.

Verksamhetsmiljön förändras snabbt, men vår grundläggande uppgift består: vi erbjuder tjänster, skapar trivsel och stärker försvarsviljan. För att lyckas med detta behöver vi kontinuerligt utveckla och hålla vårt kunnande aktuellt. Inom soldathemsorganisationen är kunnandet allas gemensamma ansvar, och soldathemsfärdigheterna är en viktig del av vår gemensamma handlingsförmåga.

Soldathemsorganisationen har mycket gemensamt med den finländska reserven. Var och en bidrar till den gemensamma uppgiften med sin yrkeskunskap, erfarenhet och sina styrkor. Någon har erfarenhet av soldathemsverksamhet i skog och mark, en annan av storhushåll eller bakning och en tredje av utbildning, ledarskap eller evenemangsarrangemang. Genom gemensam utbildning och regelbunden övning förenas dessa olika kunskaper och erfarenheter till en gemensam förmåga – en förmåga som behövs också under undantagsförhållanden.

Det handlar om att möta människor, fungera som en del av garnisonens vardag och vid behov bege sig ut i terrängen för att stödja övningar. Det handlar också om att värna våra traditioner, våga förnya oss och vara beredda att samarbeta när verksamhetsmiljön och förhållandena förändras.

Beredskapen utvecklas målmedvetet. I höst

färdigställs det förnyade utbildningsprogrammet för soldathemsverksamheten, som har tagits fram av MPK och Soldathemsförbundet. Programmet omfattar utbildning i undantagsförhållanden, ledarskap och olika verksamhetsområden. Det bygger på Försvarsmaktens krav samt erfarenheter från tidigare övningar.

Utbildningen ger resultat ute i föreningarna. Erfarenheter förs vidare till nya aktiva medlemmar, färdigheter övas tillsammans och goda arbetssätt delas. På så sätt stärks hela organisationens förmåga att agera – både i vardagen och när situationen kräver mer.

I det här numret kan du läsa om användningen av Parra-grytorna, om SoMa- och Nasta-övnin-garna samt om hur föreningarna ordnar egen utbildning. Tillsammans visar exemplen hur en stark gemensam handlingsförmåga växer fram genom övning, erfarenhetsutbyte och samarbete.

Hösten är ett bra tillfälle att stanna upp och fundera över både den egna och föreningens beredskap. Vad behöver vi lära oss härnäst? Hur får vi nya frivilliga att komma med i verksamheten? Varje ny kunskap och färdighet stärker både individens och hela föreningens förmåga.

Kunnandet är soldathemsorganisationens viktigaste gemensamma tillgång. När vi värnar om och utvecklar vårt kunnande stärker vi samtidigt vår förmåga att stödja Försvarsmakten och Gräns-bevakningsväsendet i alla situationer – också under undantagsförhållanden. ■

Tampereen toimisto Hämeen yhteisessä valmiusharjoituksessa Riihimäellä syksyllä 2025.

Koulutus on osa sotilaskotiyhdistysten toimintaa

Kysymykset:

1. Osallistuvatko yhdistyksenne jäsenet Sotilaskotiliiton järjestämiin koulutuksiin? Millaisiin esimerkiksi?
2. Järjestääkö yhdistyksenne koulutuksia itse? Millaisia?
3. Teettekö koulutuksissa yhteistyötä alueenne muiden sotilaskotiyhdistysten kanssa?
4. Onko yhdistyksessänne nimetty koulutuksista vastaava henkilö tai ryhmä?

Tämän Sotilaskoti-lehden teemana on sotilaskotitaitojen kouluttaminen. Koulutus on tärkeä osa toimintaa järjestön kaikilla tasoilla. Kysymme muutamalta sotilaskotiyhdistykseltä neljä aiheeseen liittyvää kysymystä.

Kauhavan sotilaskotiyhdistys

1. Kyllä osallistuvat. Jäsenemme ovat osallistuneet esimerkiksi turvallisuus- ja valmiuskoulutuksiin, viestintä- ja somekoulutuksiin sekä vapaaehtoistoimintaa tukeviin koulutuksiin. Koulutuksiin osallistutaan yhdistyksen tarpeiden ja jäsenten kiinnostuksen mukaan.
2. Emme tällä hetkellä järjestä omia koulutuksia. Yhdistyksemme on pieni ja koditon, joten omien koulutusten järjestämiseen ei tällä hetkellä ole

riittäviä resursseja. Kannustamme kuitenkin jäseniämme osallistumaan aktiivisesti Sotilaskotiliiton järjestämiin koulutuksiin, joiden kautta saamme ajankohtaista tietoa ja uusia toimintatapoja yhdistyksemme käyttöön.

3. Kyllä. Vaihdamme kokemuksia ja tietoa muiden alueen sotilaskotiyhdistysten kanssa sekä osallistumme yhteisiin koulutuksiin ja tilaisuuksiin aina mahdollisuuksien mukaan. Pienenä yhdistyksenä yhteistyö muiden yhdistysten kanssa on meille tärkeää.

4. Yhdistyksessämme ei ole erikseen nimettyä koulutusvastaavaa. Hallitus tiedottaa jäsenille Sotilaskotiliiton ja muiden tahojen tarjoamista koulutuksista sekä kannustaa osallistumaan niihin.

Kontiolahden sotilaskotiyhdistys

1. Jäseniämme osallistuu koulutuksiin, joista kokevat olevan itselle hyötyä. Mm. arkistointi-, jäsenrekisteri- ja poikkeusolokoulutukset ovat olleet listalla.

2. Jäsenilloissa on ollut myös koulutusteemoja mukana. Esimerkiksi alkusammutus ja hätäen-

siapu, toiminta autokeikoilla tai kahvituksissa. Toki koulutamme uudet jäsenet Sotilaskotiliiton aineiston mukaan.

3. Alueellinen yhteistyö Pohjois-Karjalassa toimii myös koulutuksen osalta. Tänä vuonna sekä uusien jäsenten koulutus että toimiminen myyntiautossa -koulutukset järjestettiin yhteistyössä Rajasotilaskotiyhdistyksen Onttolan paikallisosaston kanssa.

4. Aikaisemmin, kun meillä oli sotilaskoti Kontiorannassa ja paljon toimintaa sekä enemmän jäseniä, meillä oli nimetty kouluttaja, mutta nykyisin toiminnan ollessa paljon pienimuotoisempaa erikseen nimettyä henkilöä ei enää ole. Joko ohjelmajaoston päällikkö tai joku johtokunnan jäsenistä järjestää koulutusiltoja toiveiden mukaan.

Säkylän sotilaskotiyhdistys

1. Jäsenistöä osallistuu liiton koulutuksiin, mutta vaihtelevasti ja melko harvakseltaan. Kaikkea osallistumisia emme ehkä edes tiedä, sillä koulutuksiin ilmoittaudutaan itse. Oppia haetaan esimerkiksi poikkeusolo-osaamiseen, palveluenglantiin, sosiaalisen median käyttöön ja yhdis-

Säkylässä pidettiin keväällä kenttäleipomokoulutus.

Kenttäleipomokoulutuksessa oli mukana sekä hiljattain jäseneksi liittyneitä että jo pitkään sotilaskotityötä tehneitä. Kertaus tekee hyvää myös konkareille.

tystoimijataitoihin. Henkilökunnan puolelta on osallistuttu mm. merkkikoulutuksiin, jäsenrekisterikoulutukseen, erilaisiin leipomokoulutuksiin ja kodinjohtajien ja toimistosihteerien päiviin. Myös SoMa-harjoituksiin on osallistuttu.

2. Yhdistys järjestää itse mm. kenttäleipomokoulutuksia, kassakoulutuksia, Potero-koulutuksia, autonpakkaus-koulutuksia, ensiapu-, alkusammutus- ja hygieniakoulutuksia. Koulutuksia järjestetään tarpeen ja toiveiden mukaan. Ideoita koulutuksiin olisi varmaan paljon enemmän kuin on realistisesti mahdollista toteuttaa. Säännöllisimmin järjestetään uusien jäsenten koulutusta (kaksi kertaa vuodessa).

3. Teemme jonkun verran. Esimerkiksi hygieniakoulutuksia on tarjottu alueen muillekin yhdistyksille, ja kenttäleipomokoulutuksiin on osallistunut jäseniä myös alueen muista yhdistyksistä.

4. Yhdistyksellä on viestintä- ja koulutusjaosto, mutta koulutuksia suunnitellaan pääasiassa jaostoissa niiden tarpeisiin sekä yhteisesti johtokuntavetoisesti.

Tampereen seudun sotilaskotiyhdistys

1. Kyllä. Erityisesti poikkeusolokoulutuksiin, mahdollisuuksien mukaan myös puheenjohtajien, kodinhoitajien, sihteerien ym. koulutuspäiviin. SoMa-harjoitusten kurseilla jäsenemme ovat olleet innolla mukana. Arkaaikana tapahtuvat koulutukset vaikeuttavat luottamushenkilöiden osallistumista, ja viikonloput eivät sovi henkilökunnalle.

2. Kyllä. Kaikille uusille jäsenille järjestetään perehdytyskoulutus. Lisäksi jaostot järjestävät omaan toimintaansa kohdennettua koulutusta. Syksyllä meillä on tulossa Puolustusvoimien B-ajolupakoulutus ja hygieniakoulutus jäsenille.

3. Viime syksynä järjestimme yhdessä muiden Hämeen alueen sotilaskotiyhdistysten kanssa alueellisen valmiusharjoituksen Riihimäellä. Jokainen yhdistys perusti oman "toimistonsa" ratkomaan erilaisia käytännön haasteita.

4. Koulutuksen sisällöstä vastaa järjestävä jaosto tai työryhmä. Koulutusvastaava huolehtii tilojen varauksesta ja tapahtumasta tiedottamisesta joukko-osastolle. Eli meillä on koulutusvastaava nimettynä. ■

Tampereen seudun sotilaskotiyhdistyksen käsityöjaoston koulutus käynnissä.

Kesäinen toripäivä Ähtärissä alkoi uuden teltan pystytyksen opiskelulla.

Yhdessä tekemällä opitaan

Toimivan koulutuksen merkitys on valtava erityisesti silloin, kun kyseessä on vapaaehtoistoimija. Ähtärin Sotilaskotiyhdistys toimii täysin vapaaehtoisvoimin ja on kooltaan melko pieni. Toiminnassamme korostuu puhdas tekemisen meininki, jolloin uusien jäsenten kouluttaminen tapahtuu tekemisen kautta.

Vapaaehtoisten toiminnassa ja siksi myös koulutuksessa kannattaa ottaa huomioon, että jäseneksi tullaan, koska toiminta koetaan merkitykselliseksi. Kun antaa järjestölle jotain, odottaa saavansa itselleen takaisin jotain. Mukana menossa pysytään niin kauan kuin harrastus koetaan myös itselle hyödylliseksi. Motivaatio ohjaa siis päätöstä pysyä aktiivisena yhdistyksen jäsenenä.

Koulutuksen kautta sotilaskotitoiminnassa pystytään tarjoamaan jäsenille uusia haasteita, oppimisen kokemuksia ja merkityksellisyyden tunnetta. Ähtärissä emme juurikaan itse järjestä erillisiä koulutustilaisuuksia, vaan kouluttaminen tapahtuu osana muuta sotilaskotitoimintaamme. Maaseudulla kun toimimme, voimme sanoa, että meillä arvostetaan toiminnassa maalaisjärjen käyttöä ja toiminnan tehokkuutta.

Pidämme usein munkkitalkoita erilaisia tapahtumia ja kertausharjoituskeikkoja varten. Munkkitalkoissa jokainen osallistuja voittaa jotain, sillä tekemisen lomassa jaetaan omia vinkkejä, opitaan uutta ja tehdään ”oikeaa” työtä. Kun joukossamme on kotitalousopettajaa ja ammattikokkia, saavat muut jäsenet näiltä ammattilaisilta arvokasta tietotaitoa kaikissa elintarvikkeisiin liittyvissä asioissa.

Kokeilemme helposti uusia tapoja tehdä asioita, kun meille niistä kerrotaan. Alueellisesti ja paikallisesti monissa tapahtumissa pääsemme oppimaan ja kertaamaan poikkeusoloissakin sovellettavia käytänteitä: kahviveden keittäminen ilman sähköä, tuotteiden lämpötilojen oikeana pitäminen kesäkuumalla kenttäolosuhteissa jne. Sotilaskotiliiton tarjoamat Teams-koulutukset eri aiheista koetaan tärkeiksi ja hyödyllisiksi. Teams-koulutuksiin on helppo osallistua, kun matkoihin ei juuri kulu aikaa.

Oppimisen kannalta on erittäin tärkeää, että jokaiselle annetaan mahdollisuus kokeilla ja yrittää. Useammin yritys onnistuu kuin epäonnistuu. Pahin virhe vapaaehtoisten kanssa on, että epäonnistumisiin jäädään rypemään tai niitä jopa pelätään. Maailma ei lopu siihen, että joku asia epäonnistuu. Epäonnistumisesta opitaan ja kokeillaan tehdä sama asia uusilla tiedoilla uudelleen. Kodittoman sotilaskodin toiminta on normaalioloissakin sellaista, että on keikoille lähtiessä suunnitelmalla A ja B: usein silti joudumme soveltamaan jotain palvelun perille saamiseksi.

Kun on vapaus kokeilla ja tehdä asioita uudella tavalla, muutosta pelkäämättä, saa jäsen merkityk-

sellisyyden tunteen itselleen. Samalla yhdistyksen toiminta kehittyy. Vapauden myötä toki vastuu lisääntyy, mutta vastuu yleensä sitouttaa jäsentä toimintaan. Vapauden antaminen kulloisessakin tehtävässä on harvoin keneltäkään pois, vaan aikaa vapautuu jokaisella omaan tehtävään.

Puheenjohtaja, sotilaskotipäällikkö tai esim. vuorovastaava kyllä seuraavat, mitä tapahtuu, mutta eivät ns. mikromanageroi eli vahdi yksityiskohtia joka asiassa. Kokeneemmat ja suuremmassa vastuussa olevat ovat valmiudessa ja tulevat apuun ratkomaan pulmatilanteita, mutta mahdollistavat jokaisen jäsenen kasvun. Jokaisesta tämän hetken aloittelijasta voi tulla aikanaan yhdistyksenä luottamustehtävässä toimiva vastuunkantaja.

Kun uusia ja vanhoja jäseniä ei ole useita satoja, parasta koulutusta on siis hypätä suoraan syvään päätyyn eli toimintaan kokeneempien jäsenten tuella. Epäonnistumisia ei kannata pelätä, sillä aina on ainakin 50 prosentin mahdollisuus onnistua. Yleensä kyllä onnistumisprosentti on paljon suurempi! ■

Lotta Luodeslampi
Ähtärin Sotilaskotiyhdistys ry

Ystävällinen asiakas nappasi kuvan, kun olimme saaneet kaiken valmiiksi toripäivää varten.

Sodankylässä kouluttaudutaan aktiivisesti

Jos vettä ei

- Varaudu tuenteväiden kantojen karistureilla, joilla voi nousta vedenjakelupisteistä.

Jos vesi on säästynyt

- Estä säästynneen veden katoamista teippaamalla vedestä varoitusmerkkejä. Noudata vesienkäytön ja muiden ohjeiden.

Sotilaskotiyhdistysten jäsenille tarjotaan koulutusta Sotilaskotiliiton, sotilaskoti-alueiden ja yhdistysten järjestämänä. Tietoa Sotilaskotiliiton koulutustarjonnasta on liiton intranetissä, jossa ovat myös järjestettyjen koulutusten materiaalit.

Sodankylän sotilaskotiyhdistyksen jäsenet ovat osallistuneet monenlaisiin eri järjestäjien toteuttamiin koulutuksiin, jotka antavat valmiuksia erilaisiin tehtäviin yhdistyksessä ja järjestössä.

Alueellisen toiminnan aktivointi-ilta toteutuu Teamsin välityksellä kaksi kertaa vuodessa, ja siihen voivat osallistua kaikki sotilaskotialueet. Tilaisuudet antavat tietoa ja hyvien käytänteiden jakoa sekä tutustumista alueiden toimijoihin. Tammi-kuun tilaisuudessa saimme infoa alueellisesta toiminnasta, syksyn tilaisuus käsittelee hyvien käytänteiden jakoa ja tulevan vuoden suunnittelua. Tilaisuudessa kuuloisti siltä, että Etelä-Suomessa, jossa välimatkat ovat lyhyet, on enemmän yhteistä toimintaa kuin meillä pohjoisessa.

Sodankylän sotilaskotiyhdistyksen jäsenille järjestettiin koulutus yhteiskunnan häiriö-tilanteisiin varautumisesta. Kouluttajana toimi yhdistyksen jäsen Juha Kunnari, joka toimii myös Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa.

Vuosittain sotilaskotiliitto järjestää **Osaava sotilaskotitoimija** -koulutuksen. Koulutus on tuhti paketti sotilaskotitoimintaan liittyvistä asioista. Aloittelevalle tietoa on paljon, vanha konkari pystyy syventämään tietoa. Koulutusviikonlopun antina ovat myös muiden yhdistysten jäsenten kanssa käydyt keskustelut.

Sivis järjesti Teamsin välityksellä koulutuksen **Yhdistystoiminta tänään**, jossa käsiteltiin yhdistyksen työnantajaroolia. Koulutus oli todella hyvä, ja tämän asian tiimoilta tulisi järjestää enemmänkin koulutusta. Vapaaehtoisista muodostettu hallitus ei välttämättä täytä niitä kriteerejä, joita yhdistyksen johdolta vaaditaan: luotetaan, että toiminnanjohtajan osaaminen riittää sotilaskodin toiminnan johtamiseen.

Aloittelevalle tietoa on paljon, vanha konkari pystyy syventämään tietoa.

Palveluenglanti-koulutuksessa opimme, miten asioida ”toisella kotimaisella” ulkomaa-laisten asiakkaiden kanssa, ja saimme hyödyllistä sotilaskotiasioihin liittyvää sanastoa. Koulutus oli hyödyllinen, tehokas ja asiallinen. Kouluttaja oli hyvä. Kertaus on opintojen äiti, joten olisi suotavaa saada lisää koulutusta tällä saralla.

Viestintäkoulutuksen tavoitteena on tukea yhtenäistä järjestöviestintää positiivisessa hengessä ja antaa osallistujille käytännön vinkkejä selkeään viestintään ja vapaaehtoistoiminnan tunnettuuden lisäämiseen omassa sotilaskotiyhdistyksessä. Konkariille koulutus oli pitkältikin kertausta, mutta siitä sai vahvistusta omien ajatusten ja ideoiden toteuttamiseen. Yhteiset pelisäännöt helpottavat jokapäiväistä toimintaa ja luovat vahvan perustan sotilaskotijärjestön arvojen mukaiselle toiminnalle.

Yhdistyksemme omia ja ulkopuolisten koulutuksia

Yhdistyksemme jäsenille järjestettiin poikkeusoloihin liittyvä koulutus **72 h kotivara**. Tavoite oli

kouluttaa, kuinka selvitä kotona, jos yhteiskunnan toiminta häiriintyy. Koulutukseen osallistujat alkoivat pohtia, mitä jos se nyt tapahtuu. Kylmään osataan varautua pukeutumalla, osalla oli tulisijoja, taskulamppuja ja kynttilöitä, ruokaakin löytyy, mutta riittääkö kolmeksi päiväksi? Puhdas vesi on itsestäänselvyys, jota saadaan hanasta, mutta vesikatkon varalle tulisi myös juomavettä varata. Kun osaamme toimia kotiololoissa häiriötilanteissa, pystymme laajentamaan näkemystämme, miten toimisimme sotilaskodissa. Kouluttajana oli vihreä veljemme **Juha Kunnari**, jolla on takana vankka tausta Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa (Vapepa).

SPR:n ensiapukurssit eivät ole ainoastaan niille, jotka työskentelevät tapaturma-alttiissa työympäristöissä. Suuri osa onnettomuuksista ja sairaskohtauksista tapahtuu itse asiassa hyvinkin arkisissa tilanteissa, töissä, harrastusten parissa ja kotona. Pahimmillaan autettavana voi olla se kaiken läheisin ja rakkain henkilö. Riittävät ensiaputaidot ja päivityksen tuoma uskallus auttaa ovat tärkeitä taitoja meille kaikille, jotta rohkenemme ja osaamme tositilanteen tullen olla avuksi.

SPR:n paikallisosasto opasti, kuinka hernekeitto keitetään soppatykillä.

Järjestökeskus Kitinen – toimitila Sodankylän keskustassa, jossa voimme pitää kokouksia tarvittaessa – järjestää jäsenilleen koulutuksia, joihin olemme osallistuneet, mm. taloushallinnon perusteista, yhdistystoiminnasta, yhteistyöstä muiden paikallisten järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

PV:n ajolupakoulutuksessa koulutuksen läpäisseet vapaaehtoisemme saivat luvan ajaa yhdistyksemme henkilöautoa. Sotkuautojen rattiin lupa ei kylläkään riitä.

Arvoistamme yhteisöllisyys sekä osaaminen ja itsensä kehittäminen konkretisoituvat sotilaskotitaitojen koulutuksissa. Koulutus edistää yhteistyötä, parantaa palvelua ja lisää valmiuksia toimia erilaisissa tilanteissa ja alati muuttuvassa toimintaympäristössä. ■

Leila Karhapää
Sodankylän Sotilaskotiyhdistys ry

Seinäjoen seudulla koulutettiin soppatykin käyttöä

Seinäjoen seudun sotilaskotiyhdistys omistaa kenttäkeittimen eli soppatykin. Soppatykki on perinteinen puilla lämmitettävä malli ja on sodan nähnyt. Voi sanoa, että soppatykki on yhdistysemme arvokkain omaisuus, ja siksi huollamme sitä ja pidämme sen hyvässä kunnossa.

Viime vuonna Laihian reserviläisistä **Olavi Koskinen** piti johtokunnalle koulutuksen kenttäkeittimellä toimimisen periaatteista sekä katelaskennasta. Koulutukseen kuului tietenkin myös käytännön osuus, jonka toteutimme 7. toukokuuta 2025 sotilaskotityön perinnepäivänä keittämällä hernekeittoa paikallisen ostoskeskuksen pihassa. Koulutus oli onnistunut, ja päätettiin, että osamista laajennetaan kouluttamalla lisää jäseniä.

Lisäkoulutus järjestettiin tämän vuoden sotilaskotityön perinnepäivänä 7. toukokuuta 2026 jälleen ostoskeskuksen pihassa rokkaa keittämällä. Soppatykki vedettiin paikalle klo 5.30, ja kuudelta savu nousi piipusta. Kolme johtokunnan jäsentä oli kertaamassa oppeja ja yksi yhdistyksen jäsen oli opettelemassa koko prosessin tykin kuumentamisesta keiton keittämiseen asti. Laihian reserviläisistä Olavi Koskinen opasti tykillä toimimista **Pentti Kananojan** kanssa.

Yhdistyksellämme on ollut monia vuosia hyvä yhteistyö Laihian reserviläisten kanssa. Olemme saaneet heiltä apua ja koulutusta soppatykillä toimimiseen. Suosittelemme tätä yhteistyömallia lämpimästi muillekin yhdistyksille.

Tavoitteenamme on kouluttaa useita jäseniämme soppatykillä toimimiseen, jotta

keikkoja voidaan jakaa useampien kesken. Soppatykkikeikat ovat usein arkipäivinä, jolloin työssä käyvät jäsenet eivät niihin useinkaan pääse. Soppatykkikeikat ovat myös pitkiä päiviä, sillä tykin lämmittäminen alkaa aamuyöllä, aamupäivällä keitetään keitto, ja sitten se myydään. Lopuksi iltapäivällä tykki täytyy pestä huolellisesti, tiskata lämpöastiat ynnä muu keittokalusto ja viedä kaikki paikoilleen varastoon. Olisi ihanteellista, että keikan voisi jakaa kahteen vuoroon, jotta aamuyöstä aloittaneet pääsisivät aikaisemmin lepäämään.

Yhdessä tekeminen hyvässä hengessä ja mukavalla porukalla on tämänkin tehtävän suola. Samalla tulee ylläpidettyä tärkeitä taitoja ja saadaan näkyvyyttä yhdistykselle. ■

Sanna Väyrynen
Johtokunnan sihteeri
Seinäjoen seudun Sotilaskotiyhdistys ry

Sanna Väyrynen

Seinäjoella on tavoitteena kouluttaa useita yhdistyksen jäseniä käyttämään soppatykkiä, jotta keikkoja voidaan jakaa useampien kesken.

Rajasisaret perinnejumalanpalveluksessa

Matti-Jussi Pollari

Rajasotilaskotiyhdistyksen Kuhmon paikallisosaston sisaret saivat kunnian hoitaa helluntaina 24. toukokuuta perinnejumalanpalveluksen kirkkokahvit. Vanhan kaavan mukaan toteutettu messu oli osa Kuhmon juhluvuotta. Kuhmo on ollut itsenäinen pitäjä 160 vuotta ja kaupunki 40 vuotta. Kuvassa Ritva Leppänen (vas.), puheenjohtaja Jaana Mattila, Tuula Halonen, Raija Puurunen, varapuheenjohtaja Riikka Pääkkönen (Kuhmon kirkkoherra), Anne Komulainen, Marja Leena Moilanen ja Tuulikki Huusko. Kuva: Matti-Jussi Pollari

Luonetjärvellä opeteltiin Parra-patojen käyttöä

Kesäkuun alussa Luonetjärven sotilaskotiyhdistys järjesti Tikkakoskella Sotilaskotitointia poikkeusoloissa -kurssin, jossa kurssinjohtaja **Sari Jurmu** sekä kurssin varajohtaja **Pirkko Lahti** opastivat kenttäleipomon toimintaan teorian ja käytännön kautta. Saimme leipoa munkkeja ja totta kai keittää kahviakin. Kahvin valmistukseen tarvittava vesi keitettiin uudella Parra-padalla.

Luonetjärvellä käytössä oleva Parra-pata oli hyvä kohde opetteluun. Sitä voidaan käyttää kaasun avulla tai perinteisesti eli puulämmitteisesti. Kurssin johto oli varannut koulutukseen halkoja, jotta pääsimme testaamaan ja käyttämään pataa puilla.

Ensilämmitys tehtiin puilla. Tämän jälkeen jäähdytettiin ja puhdistettiin tuhkat pois pesästä sekä muutettiin pata kaasukäyttöiseksi. Parra-padan lämmitysmuoto on helppo vaihtaa tarpeen mukaan.

Oli hyvin opettavaista huomata, että pieni

määrä poltettua puuta nokeaa pannun pohjan perusteellisesti. Kahviveden keittämisen jälkeen oli siis aika puhdistaa pata. Pääsimme opettelemaan puhdistusta havujen avulla luonnossa, ilman vettä ja pesuvälineitä.

Päivä oli mielenkiintoinen ja opettavainen. Kouluttajat kertoivat Parra-padan käyttöperiaatteet selvästi, ja jokainen pääsi kokeilemaan ja opettelemaan, miten pata toimii ja miten sitä käytetään oikein. Itselleni jäi parhaiten mieleen, miten nopeasti padan välipohja nokeentui jo pienestä puumäärästä. On siis tärkeää opetella padan käyttö ja puhdistus perusteellisesti, jotta patojen pitkäaikainen hyötykäyttö oikealla tavalla on turvattu.

Kiitos Luonetjärven kouluttajille ja mukana olleille kurssilaisille tehokkaasta ja hauskaasta päivästä! ■

Anne Niska

Parra-padat

- Padat on Sotilaskotiliitolle lahjoittanut Sotilaskotijärjestön Tuki sr.
- Patoja on yhteensä 10.
- Puulämmitteisiä patoja, joista kolmessa on mahdollista käyttää myös kaasua veden lämmittämiseen.
- Tiedot sijoituspaikoista sekä patojen varaamisesta ovat Sotilaskotiliiton intranetsivuilla (intra.sotilaskotiliitto.fi).

SoMa-harjoituksessa oppivat sekä johtajat että johdettavat

Sotilaskotiliiton ja Maanpuolustusnaisten yhteinen SoMa-harjoitus toteutui nopeasti ajatuksen lähdettyä liikkeelle, sillä molemmilla liitoilla oli tarve toteuttaa jäsenistön osaamista kehittäviä jatkokursseja. Yhdessä toteutetun harjoituksen hyödyt nähtiin selkeästi.

SoMa sai alkunsa silloisten Sotilaskotiliiton ja Maanpuolustusnaisten Liiton puheenjohtajien **Satu Mustalahden** ja **Satu Rajalan** junamatkalla syntyneestä ajatuksesta rakentaa yhteinen harjoitus, jossa toteutettaisiin molempien liittojen koulutustarpeisiin sopivia jatkokursseja.

Ensimmäinen SoMa-harjoitus järjestettiin syksyllä 2013 Rovajärvellä ja viimeisin 2025 Haminassa. Harjoituksia on pidetty myös Lappeenrannassa, Parolannummella ja Santahaminassa. Harjoituksessa toteutettavat kurssit antavat valmiuksia maanpuolustukseen, arjen turvallisuuteen sekä poikkeusolojen ja liikkuvan sotilaskodin tehtäviin. Viimeisimmässä harjoituksessa toteutettiin ensimmäisen kerran kansainvälinen Defence and Resilience -kutsukurssi.

Harjoituksen johtaja nimeävät vuorovuosina

Ensimmäisen SoMa-harjoituskäsikirjan laatimisen vastuuhenkilöt, Sotilaskotiliiton Hanna Kela ja Maanpuolustusnaisten liiton Anu Keränen.

Vuoden 2025 SoMa-harjoitus pidettiin Haminassa.

Sotilaskotiliitto ja Maanpuolustusnaisten Liitto. Varajohtajana toimii toisen liiton asettama henkilö.

Harjoituksen toteuttamisesta on laadittu SoMa-harjoituskäsikirja. Käsikirja päivitetään aina harjoituksen jälkeen. Siihen täydennetään harjoituksen suunnittelussa havaitut puutteet ohjeistuksessa ja hyödynnetään harjoituksen aikana saatuja havaintoja sekä kokemuksia. Ensimmäinen käsikirja laadittiin vuonna 2021, ja viimeisin päivitys on tehty kuluvana vuonna. Ajantasainen käsikirja löytyy mm. Sotilaskotiliiton intranetistä. Sen sisältöä kannattaa hyödyntää soveltuvilta osin muidenkin tapahtumien ja koulutusten järjestelyissä.

Harjoituskäsikirjassa todetaan SoMa-harjoituksesta seuraavasti:

”SoMa-harjoitus on Sotilaskotiliitto – Soldat-hemsförbundet ry:n ja Maanpuolustusnaisten

Liiton yhdessä suunnittelema, organisoima ja toteuttama valtakunnallinen pääharjoitus, joka järjestetään joka toinen vuosi.

Harjoituksen päämääränä on tuottaa liittojen koulutustarpeiden ja koulutusohjelmien mukaista syventävää osaamista. Yhdessä tekemällä liitot pystyvät edistämään yhteistyötä harjoituksien järjestämisessä. Lisäksi päämääränä on tuottaa jäsenistölle osaamista, joka tukee kokonaismaanpuolustusta ja vahvistaa kokonaisturvallisuutta yksilöstä yhteisöön. Eri tasoilla ja tehtävissä harjoituksen eri vaiheissa kehittyvä osaaminen vahvistaa myös liittojen ja harjoitusorganisaation johdon sekä tukitehtävissä toimivien suunnittelu- ja ennakointikykyä, valmiutta ja suorituskkyä. Johtaminen, viestintä, yhteistoiminta ja maanpuolustustahto kehittyvät yhdessä tekemällä turvallisuutta harjoitusolosuhteissa.

SoMa-harjoitus muodostuu useista samanaikaisista, yhteiseen johtoon ja huoltoon tukeutuvista kursseista, jotka yhdessä rakentavat laajemman koulutuksellisen kokonaisuuden MPK:n harjoitusmallin mukaisesti. Harjoitus on koulutustapahtumana vaativa kokonaisuus, jonka suunnittelu ja valmistelu edellyttävät ennakoivaa, koordinoitua ja prosessimaista johtamista.

Harjoitus tuottaa harjoitusorganisaatioissa toimiville kyvykkyyttä suunnitella, johtaa ja toteuttaa laajaa harjoituskokonaisuutta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Oppiminen painottuu oman roolin ja vastuiden tunnistamiseen, ennakointiin, koordinointiin sekä kykyyn toimia sekä johtajana että johdettavana osana yhteistä prosessia. Harjoitus tarjoaa ainutlaatuisen toimintaympä-

ristön, jossa useiden kurssien yhteensovittaminen, yhteinen huolto ja toimiminen varuskunta-alueella vaativat ennakoivaa prosessin johtamista, pedagogista johtamista ja hyvien käytäntöjen nopeaa soveltamista.

Harjoitus tuottaa kursseille osallistuville kyvykkyyttä toimia omilla kursseillaan osana laajempaa harjoituskokonaisuutta. Kurssilaiset oppivat tunnistamaan oman roolinsa, ymmärtämään toimintansa vaikutukset muiden toimijoiden suorituksiin ja toimimaan yhteisten käytäntöjen mukaisesti. Lisäksi kurssilaiset oppivat soveltamaan osaamistaan erilaisissa harjoitusolosuhteissa.

Yhdessä nämä kehittävät sekä yksilön että koko harjoitusorganisaation yhteistä suorituskkyä osana kokonaismaanpuolustusta ja kokonaisturvallisuutta.” ■

Satu Mustalahti
Toiminnanjohtaja
Sotilaskotiliitto – Soldathemsförbundet ry

Kirjoittaja, toiminnanjohtaja Satu Mustalahti SoMa-harjoituksessa.

”Minusta on hienoa, että kaksi naisjärjestöä löytää yhteisen sävelen, joka hyödyttää kummankin järjestön jäsenistön jatkokoulutusta. Samalla teemme työtä yhteisen isänmaan hyväksi ja yhteiskunnan turvallisuuden lisäämiseksi. Yhteistyössä on somaa voimaa!”

Satu Rajala
Maanpuolustusnaisten Liiton Etelä-Hämeen piirin puheenjohtaja
Maanpuolustusnaisten Liiton puheenjohtaja 2011–2014

NASTA-harjoitukset vahvistavat naisten varautumista ja turvallisuustaitoja

Suomalainen kokonaisturvallisuus rakentuu viranomaisten, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyölle. Yksi merkittävä osa tätä kokonaisuutta ovat Naisten Valmiusliiton järjestämät NASTA-harjoitukset, jotka ovat jo lähes kolmen vuosikymmenen ajan tarjonneet naisille mahdollisuuden kehittää varautumis-, turvallisuus- ja johtamistaitoja käytännönläheisessä ympäristössä.

Harjoitukset järjestetään yhteistyössä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kanssa Puolustusvoimien tuella. Vuosien aikana harjoituksista on muodostunut ainutlaatuinen koulutuskonsepti, joka kokoaa vuosittain satoja naisia eri puolilta Suomea oppimaan uusia taitoja, verkostoitumaan ja vahvistamaan omaa toimintakykyään erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Nimensä NASTA-harjoitukset saivat vuonna 2008. Nimi pohjautuu mielikuviin naisista, terävästä tekemisestä ja kiinnostumisesta. Se kuvaa myös harjoitusten myönteistä ilmapiiriä sekä määrätietoista tavoitetta kehittää osallistujien

osaamista. Jokaisella harjoituksella on lisäksi oma nimensä ja tunnuksensa, jotka antavat tapahtumalle paikallisen ilmeen ja identiteetin.

Teemat vaihtelevat

Harjoituksia järjestetään kahdessa eri muodossa. Suuressa NASTA-harjoituksessa on tavallisesti noin kymmenen kurssia ja 250–350 osallistujaa. Pienemmässä PikkuNASTA-harjoituksessa kursseja on yleensä kolmesta viiteen, mutta tavoitteet ja toimintaperiaatteet ovat samat. Vuosittain Suomessa järjestetään keskimäärin kaksi NASTA- ja kahdesta kolmeen PikkuNASTA-harjoitusta eri puolilla maata.

NASTA-harjoitus on viikonlopun mittainen koulutuskokonaisuus, jossa järjestetään samanaikaisesti useita kursseja. Osallistuja valitsee kurseista yhden ja keskittyy siihen koko viikonlopun ajan. Kurssien teemat vaihtelevat ensiavusta ja varautumisesta johtamiseen, viestintään, turvallisuuteen sekä erilaisiin arjen häiriötilanteisiin valmistautumiseen. Vuosittain pyritään myös järjestämään Sotilaskotiliiton nimikkokurssi ”Sotilaskotitoiminnan perusteet”, jonka tavoitteet-

Savotar 2026 -harjoituksen avajaiset.

Axel Malén

na on innostaa uusia jäseniä mukaan toimintaan. Harjoitusten tavoitteena on vahvistaa osallistujien turvallisuusosaamista sekä lisätä valmiuksia toimia erilaisissa tilanteissa niin omassa arjessa kuin yhteisöjen jäseninä.

Vaikka harjoitukset järjestetään pääsääntöisesti varuskunnissa, ne eivät ole sotilaallisia harjoituksia. Kursseihin ei sisälly ampumakoulutusta, eivätkä osallistujat käytä sotilaallisia arvomerkkejä. Varuskuntaympäristö tarjoaa kuitenkin toimivat puitteet majoitukselle, ruokailuille ja koulutukselle sekä mahdollisuuden tutustua Puolustusvoimien toimintaympäristöön. Joillakin kursseilla voidaan käsitellä sotilaallista maanpuolustusta tukevia aiheita, mutta harjoitusten keskiössä ovat aina turvallisuus, varautuminen ja kansalaistaidot.

Harjoitusten keskiössä ovat aina turvallisuus, varautuminen ja kansalaistaidot.

Mahdollisuus kasvaa

Tärkeä osa NASTA-toimintaa on myös vapaaehtoisuus ja naisten mahdollisuus kasvaa vastuutehtäviin. Harjoitusten suunnittelussa ja toteutuksessa toimii vuosittain kymmeniä vapaaehtoisia. Samalla harjoitukset tarjoavat käytännön mahdollisuuksia harjoitella johtamista, organisointia ja kouluttamista turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä. Juuri tästä syystä Naisten Valmiusliitto pitää tärkeänä, että harjoitusten suunnittelu- ja toteutusvastuu on pääosin naisilla.

Harjoitukset ovat avoimia kaikille vähintään 16 vuotta täyttäneille naisille. Osallistuminen ei edellytä minkään järjestön jäsenyyttä, eikä useimmille kursseille vaadita aiempaa kokemusta tai erityisosaamista. Tämä matala osallistumiskynnys on ollut yksi toiminnan vahvuuksista alusta asti. Harjoituksiin osallistuu niin ensikertalaisia kuin pitkän kokemuksen kartuttaneita vapaaehtoisia, opiskelijoita, työelämässä olevia sekä eläkeläisiä.

Vinka 2025 -harjoituksen Sotilaskotitoiminnan perusteet -kursilla opittiin toimimaan kenttäleipomossa.

Ajankohtaisia harjoituksia

NASTA-harjoitusten merkitys on kasvanut viime vuosina entisestään, kun yhteiskunnallinen keskustelu varautumisesta, turvallisuudesta ja toimintakyvystä erilaisissa kriisitilanteissa on lisääntynyt. Harjoitukset tarjoavat osallistujille konkreettisia taitoja, mutta samalla ne vahvistavat yhteisöllisyyttä, luottamusta ja tunnetta siitä, että jokainen voi omalla osaamisellaan edistää yhteistä turvallisuutta. Juuri siksi NASTA-harjoitukset ovat edelleen ajankohtaisempia kuin koskaan.

Naisten Valmiusliiton muodostavat kymmenen jäsenjärjestöä, joista yksi on Sotilaskotiliitto. Naisten Valmiusliitolla ei ole siis henkilöjäseniä. Suomi on jaettu alueneuvottelukuntiin, joista kullakin on oma johtokuntansa vastaamassa alueellisen toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Tavoitteena on, että jokaisesta jäsenjärjestöstä nimetään edustaja johtokuntaan. Esimerkiksi harjoituksen järjestelyorganisaatioon pääsee helpoimmin alueneuvottelukunnan kautta.

Tervetuloa kouluttautumaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan koulutusta kokonaisturvallisuuden viitekehyksessä. ■

Pia Lindell
Toiminnanjohtaja
Naisten Valmiusliitto

KFUM on luonut kodin tuntua sotilaille jo yli 140 vuoden ajan

KFUM's Soldatermission on ollut osa tanskalaisten sotilaiden arkea vuodesta 1889 alkaen. Sotilaskodeissa kohtaamme varusmiehiä, sotilaita, veteraaneja ja heidän läheisiään tarjoamalla läsnäoloa, yhteisöllisyyttä ja toivoa ennen palvelusta, sen aikana ja sen jälkeen.

Kun sotilas astuu KFUM's Soldatermissionin sotilaskotiin, hän ei tule tavalliseen sotilasraken-
nukseen, vaan kodinomaiseen paikkaan, jossa voi
hetkeksi hengähtää. Täällä voi rentoutua, nauttia
hyvän aterian, pelata pelejä, juoda kupin kahvia
tai käydä luottamuksellisen keskustelun.

Toimintamme ydin on kohdata sotilaat siellä
missä he ovat. Tällä hetkellä ylläpidämme 14
sotilaskotia Tanskassa sekä yhtä sotilaskotia
Kangerlussuaqissa Grönlannissa. Kun tanskalaisia
sotilaita lähetetään ulkomaille palvelustehtäviin,
sotilaskoti kulkee heidän mukanaan. Vuodes-

Tietoa KFUM's Soldatermissionista

- Perustettu vuonna 1889.
- Osa kansainvälistä NMKY-liikettä.
- 14 sotilaskotia Tanskassa.
- 1 sotilaskoti Grönlannissa.
- 1 leirisotilaskoti Latviassa (2026).
- 5 veteraanikeskusta.
- 13 kierrätysmyymälää.
- Yli 6 000 jäsentä.
- Noin 350 000 vuosittaista käyntiä sotilaskodeissa.
- Hänen Majesteettinsa kuningatar Mary toimii KFUM:n Soldatermissionin suojelijana.

KUF-auto tuo sotilaskodin sotilaiden luo silloin, kun he ovat harjoituksissa. Siitä on tullut arvostettu kokoontumispaikka, jossa kahvi, ruoka, hymy ja välittävä läsnäolo ovat mukana myös kaukana varuskunnasta.

KFUM's Soldatermission

Sotilaskodissa ateria on paljon enemmän kuin ruokaa. Sen äärellä syntyvät yhteisöllisyys, ystävyyssuhteet ja merkitykselliset keskustelut, joita monet sotilaat kantavat mukanaan pitkään.

ta 1998 lähtien olemme olleet mukana useissa kansainvälisissä operaatioissa muun muassa Bosniassa, Kosovossa, Afganistanissa, Irakissa ja Latviassa. Kuluvana vuonna ylläpidämme leirisotilaskotia Camp Valdemarissa Latviassa, jossa tanskalaiset sotilaat palvelevat osana Naton etulinjan joukkoja.

Työme ei kuitenkaan pääty siihen, kun sotilaat palaavat kotiin. Viiden sotilaskodin yhteydessä on KFUM's Soldatermissionin veteraanitoimintaa, joka tarjoaa veteraaneille kodinomaisen ympäristön, rauhaa, yhteisöllisyyttä ja tukea uuden tasapainon löytämiseen palveluksen jälkeisessä arjessa.

Toinen tärkeä osa toimintaamme ovat myös **KUF-autot**, jotka vierailevat harjoitusalueilla ja ampumaradoilla. Ne tuovat sotilaskodin välittävää läsnäoloa myös kenttäolosuhteisiin. Kuppi kahvia, lämmin hodari tai kylmä virvoitusjuoma voi tarjota kaivatun hengähdyshetken, antaa uutta energiaa ja usein myös käynnistää hyvän keskustelun.

Vuodesta 1998 lähtien KFUM's Soldatermission on kulkenut tanskalaisten sotilaiden rinnalla kansainvälisissä operaatioissa. Tällä hetkellä ylläpidämme sotilaskotia Camp Valdemarissa Latviassa, jossa tanskalaiset sotilaat löytävät kodinomaisen turvapaikan palvelustehtävänsä aikana.

Viiden sotilaskodin yhteydessä on KFUM's Soldatermissionin veteraanitoimintaa, jossa veteraanit voivat saada rauhaa, yhteisöllisyyttä ja tukea siirtyessään palveluksesta siviilielämään.

KFUM's Soldaterhjem

Vi er jo lige her

PROTEKTOR H.M. DRONNINGEN

KFUM's Soldatermission on osa kansainvälistä NMKY-liikettä, ja sen toiminta perustuu kristillisiin arvoihin. Haluamme huomioida ihmisen kokonaisuutena – hengen, sielun ja ruumiin – ja luoda paikkoja, joissa jokainen tulee nähdyksi ja

kohdatuksi sekä kokee kuuluvansa joukkoon.

Vuonna 2025 sotilaskodeissamme Tanskassa, Grönlannissa ja Latviassa vierailtiin yli 350 000 kertaa. Toimintamme taustalla on noin 6 000 jäsentä, jotka tukevat työtämme muun muassa vapaaehtoistyöllä, esirukouksin sekä kierrätysmyymälöiden, arpajaisten ja taloudellisten lahjoitusten kautta. Yhdessä he mahdollistavat sen, että KFUM's Soldatermissionin sotilaskodit voivat edelleen olla tanskalaisille sotilaille koti poissa kotoa. ■

Helene Kofoed-Pihl
KFUM's Soldatermission

Käännös: Susan Haanpää

Ritarimalja kiertää ikuisesti

Tiedätkö, mikä on Ritarimalja ja kenen on mahdollista saada se?

Ritarimaljan ovat luovuttaneet Sotilaskotiliitolle Mannerheim-ristin ritarit. Sen lahjoitti Viipurissa ja Raumalla vaikuttanut talousneuvos **Pauli Talvio** tunnustukseksi järjestömme arvokkaasta työstä maanpuolustustyön hyväksi.

Ritarimalja myönnettiin ensimmäisen kerran vuonna 1990. Se annetaan vuosittain pääsääntöisesti Sotilaskotiliiton kevätkokouksessa joko jäsenelle, jaostolle, leirisotilaskodille, projektityö-

ryhmälle, yhdistykselle, alueelliselle toimijalle, henkilöstölle tai muulle ryhmälle tai henkilölle, joka erityisen ansiokkaalla tavalla on edistänyt tai edistää sotilaskotitoimintaa.

Ritarimaljaan liittyy standaari, ja saajan nimi kaiverrutetaan maljaan, joka on ikuisesti kiertävä.

Julkaisemme tässä artikkelissa listan Ritarimaljan saaneista sekä kommentteja tunnustuksen saaneilta. ■

Katriina Karhunen-Jouko (1994)

”Sain syyskokouksessa 1994 arvostetun ritarimaljan Lohtajan valmiusleirin projektipäällikön/leiripäällikön tehtävistä. Työskentely alkoi tammikuun alussa 1993, ja leiri toteutettiin Vattajanniemellä heinäkuussa. Onnistuneen leirin takasi kanssani työskennellyt usean sotilaskotiyhdistyksen sisarista koottu asiantunteva ja kokenut työryhmä.

Valinta tuli minulle yllätyksenä. Ritarimaljan vastaanottaminen oli sykähdyttävä ja mieleen painunut kokemus.”

Päivikki Pajunen (2001)

”Tein tuohon aikaan puolta työaikaa palkkatyössäni, ja olin tehnyt noin 1 500 tuntia vuodessa liikkuvan sotilaskodin toiminnassa Kajaanissa. Kävin paljon harjoituksissa ja leireillä, ja olin myös alueellisissa vastuutehtävissä. Näiden vuoksi Ritarimalja varmaan luovutettiin minulle, vaikka itse ajattelin, että olisi löytynyt paljon muita kokeneempiakin sotilaskotisisaria.

Huomionosoitus oli minulle yllätys, koska olin ollut sisarena vasta kymmenen vuotta. Arvostan huomionosoituksen todella korkealle ja toivon, että olen toiminnallani osoittautunut sen arvoiseksi.”

Sotilaskotijärjestön Tuki sr (2015)

”Ilmeisesti Ritarimaljan luovutus liittyi siihen, että Avustus- ja eläkesäätiö Tuki (nyk. Sotilaskotijärjestön Tuki sr) oli vuosien 2009–2015 aikana vienyt aktiivisia sotilaskotisisaria, niin vapaaehtoisia kun henkilökuntaakin, virkistyslomalle Tallinnaan useita kertoja vuodessa. Kaikkiaan matkoilla oli mukana 1 047 henkilöä. Matkalle lähdettiin torstai- ja sunnuntai-iltoina ja sieltä palattiin sunnuntai-iltana. Pakettiin sisältyi laivamatkan, majoituksen ja aterioiden lisäksi kahdeksan hoitoa.

Totta kai olimme tyytyväisiä, kun työmme huomioitiin. Sen lisäksi, että työ oli iso ponnistus ryhmien vetäjinä toimineille hallituksen jäsenille, se oli myös säätiölle iso menoerä.”

Tuulikki Liukkula

Sotilaskotijärjestön Tuki sr:n rahastonhoitaja ja ko. matkojen järjestäjä

Ritarimalja

- 1990** Rintamasotilaskotisisaret
1991 LSK-sisaret
1992 Anna-Liisa Kangaskolkka, sotilaskodinhoitaja, Valkealan Sotilaskotiyhdistys ry
1993 Saara Nikander, Turun Sotilaskotiyhdistys ry
1994 Katriina Karhunen-Jouko, Lahden Sotilaskotiyhdistys ry
1995 Haminan Sotilaskotiyhdistys ry
1996 Riitta Kivinen, Rannikkosotilaskotiyhdistys ry
1997 Annamari Vanonen, Mikkelin Sotilaskotiyhdistys ry
1998 Sylvi Takaluoma ja Eeva Ukonmaanaho, Oulun Sotilaskotiyhdistys ry
1999 Maija Paavilainen
2000 Aune Rahola, Helsingin Sotilaskotiyhdistys ry
2001 Päivikki Pajunen, Kajaanin Sotilaskotiyhdistys ry
2002 Aila Harri, Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry
2003 Pirkko Ristiluoma, Senni Suhonen, Leena Jalava, Eeva Kemppainen ja Maire Palsa, Hämeenlinnan sotilaskotiyhdistyksen kirjastojaoston korjausryhmä
2004 Kirsti Särnä, Valkealan Sotilaskotiyhdistys ry
2005 Sodankylän sotilaskotiyhdistyksen LSK-iskuryhmä:
Maria-Liisa Tapaninen, Elina Ollila, Airi Alapoikela ja Maire Järveläinen
2006 Rannikkosotilaskotiyhdistys ry
2007 Turun Sotilaskotiyhdistys ry, pienoissiniristilippujen myynti
2008 Porin Sotilaskotiyhdistys ry, aktiivinen pojaton yhdistys
2009 Laura ja Kaisa Haapala, Riihimäen Sotilaskotiyhdistys ry
2010 Lahden Sotilaskotiyhdistys ry, sotilaskodin henkilökunta
2011 Vappu Alapeteri, Rovaniemen Sotilaskotiyhdistys ry
2012 Margetta Ala-Krekola, Jaana Orava, Birgitta Kuusisto, Pirjo Pansu ja Satu Muranen-Granö, Itä-Suomen Huoltorykmentin valmiusryhmä
2013 Oulun Sotilaskotiyhdistys ry
2014 Kontiolahden Sotilaskotiyhdistys ry
2015 Avustus- ja eläkesäätiö Tuki
2016 Hilikka Saharinen, Rajasotilaskotiyhdistys ry
2017 Pirkko Kinnunen
2018 Lappeenrannan sotilaskotiyhdistyksen kalustotoimikunta ja työryhmä
2019 Sotilaskotiliiton historiatyöryhmä
2020 Sotilaskotiliiton matkatyöryhmä, Tarja Kiira ja Rauni Myllyaho
2023 Magia-kontin työryhmä, Rovaniemen Sotilaskotiyhdistys ry:
Vappu Alapeteri, Virpi Alapeteri, Pentti Huhtaniemi ja Hannu Multasuo sekä Jääkäriprikaatista Janne Härkönen
2024 Piiripäälliköt Margetta Ala-Krekola ja Anja Rehula
2025 Kajaanin Sotilaskotiyhdistys ry, nuorten jaosto, jaoston vetäjät Paula Heikkinen ja Eija Kolehmainen
2026 Hämy eli Hämeen sotilaskotialueen valmiuskoulutustyöryhmä

Järjestön asuihin tehtiin toivottuja muutoksia

Paraatien ja matkojen asuista

Sotilaskotiliiton hallitus on päättänyt, että kesäparaatissa marssijat pukeutuvat ruutupaitaan ja vihreisiin pitkiin housuihin tai vihreään hameeseen. Samassa ruodussa eli peräkkäin marssivilla tulee olla joko pitkät housut tai hame.

Sateen sattuessa käytetään läpinäkyvää keräkäyttösadetakkia sekä kolealla ilmalla vihreää villatakkia. Merkeistä paraatiasussa on vain jäsenmerkki. Osaston johtajalla ja lipunkantajalla on paraatiasu eli järjestöasu. Myös miesjäsenille on tilattavissa järjestöasu eli vihreä pikkutakki, housut sekä valkoinen paita.

Matkustettaessa sotilaskotiasussa järjestön kokouksiin ja tapahtumiin yleisissä kulkuvälineissä jäsenten tulee huomioida hyvät tavat. Kovaäänistä keskustelua ja nimiä tai yhteistyötahojen nimeämistä tulee välttää.

Miesten järjestöasu

Miesten sotilaskotiasuista on kyselty jo pidempään. Yhdistyksillä on mahdollisuus tilata miehille mitoitettua ja heille suunniteltua järjestöasukokonaaisuutta. Mallinnus on pyritty saamaan samansuuntaiseksi naisten järjestöasun kanssa.

Valitettavasti miesten asut ovat kalliimpia. Valmistaja Proflineen mukaan miehille suunnitellut pikkutakit vaativat enemmän tekovaiheita ja materiaalia, ja tämä lisää hintaa verrattuna naisten bleiseriin.

Miesjäsenet voivat vielä tämän vuoden käyttää järjestöasuna vanhan ohjeistuksen mukaisesti tummaa pukua, valkoista paitaa ja vihreää kravattia.

Huomioitthan, että perinnepuku rinnastetaan järjestöasuun. Perinnepukua ei käytetä työasuna sotilaskodissa eikä juhlatilaisuuksissa silloin, kun ollaan esimerkiksi järjestämässä kahvitarjoilua.

Järjestöasua käytetään edustettaessa yhdistystä, esimerkiksi järjestön kokouksissa ja juhlissa sekä paraatiosaston johtajana toimittaessa.

Uusia työvaatteita leipomoihin ja sotilaskoteihin

Työvaatteiksi voi tilata kotimaisia Laihon tuotteita, jotka on valmistettu Lohjan tehtaalla.

Leipomoon

Lissu-pusero co/pes 57 (harmaa etumus)

Maria-housut pes-lycra (mustat)

Vilppu-päähine (musta)

Sotilaskoteihin henkilökunnalle ja jäsenille

Lotta-housut pes-lycra (mustat)

Elli-etutakaesiliina pes-co (vihreä)

Henkilökunta ja jäsenet voivat käyttää mustia farkkuja työvaatteena.

Sotilaskotijärjestön jäsenet ja sotilaskotien henkilökunta ovat toivoneet näitä työasuja vaatevalikoimaan. Asutyöryhmä toivoo uusien tuotteiden olevan kaikkien mieleen.

Ruutupaidan mallimuutos

Ruutupaidan malli muuttuu siten, että hihoihin tulee nappi ja sisäpuolelle nauha, jolla hiha on mahdollista lyhentää.

Sadetakki

Huubin kautta on nyt tilattavissa oliivinvihreää sadetakkia Sotilaskoti-logolla merkattuna.

Hinnat, tilauslomakkeet, kuvat sekä pukeutumis- ja asuohjeet löytyvät Sotilaskotiliiton intrasta: <https://intra.sotilaskotiliitto.fi/pukeutuminen>. ■

Asuterveisin

Katriina Karhunen-Jouko,
asutyöryhmän puheenjohtaja
Pia Ojala, järjestösihteeri

Kesällä järjestettävissä paraateissa asuna ovat ruutupaita ja vihreät housut tai hame.

Sotilaskotinukan tarina

Kesällä 2024 Rauman SPR:n kirpputorilta löytyi kudottu (eli neulottu) sotilaskotinukke. Aloimme selvittää, mistä nukke oli tullut myyntiin. Selvisi, että joskus 1980-luvulla nyt jo edesmennyt sotilaskotisisaremmme oli niitä tehnyt. Kirpputorilta löytyneen nukan tarinaa emme sen enempää saaneet selville. Nukesta saimme kuitenkin mallin, jonka mukaan sisaremmme **Pirkko Rautevaara** kirjoitti nukan ohjeen. Tämän ohjeen haluamme jakaa kaikille sisarille. Antoisia käsityöhetkiä!

Sotilaskotinukan ohje

Luo vihreällä langalla 68 s, jaa neljälle puikolle. Neulo 2 krs oikein, 1 krs nurin, 28 krs oikein.

Ensimmäisen puikon alussa kavenna 1 s ylivetokavennus, 20 s oikein, 2 s oikein yhteen, 10 s oikein, ylivetokavennus, 20 s oikein, 2 s oikein yhteen, 10 s oikein. 1 krs oikein. Toista samanlainen kavennus 5 kertaa (välisilmukoiden määrä vähenee aina yhdellä silmukalla). Kavennusten väliin aina 1 krs oikein. Jää 48 silmukkaa.

Vaihda valkoinen lanka, 1 krs nurin. Neulo 15 krs oikein. Kavennus: 4. puikon viimeinen s neulomatta, ensimmäisen puikon ensimmäinen s neulotaan, neulomaton s neulotun yli. Toisen puikon viimeinen s neulomatta, kolmannen puikon ensimmäinen neulotaan, neulomaton s neulotun yli.

Väliin 1 krs oikein. Toista samanlainen kavennus 7 kertaa. Kavennusten väliin aina 1 krs oikein.

Lisäksi 20. krs:lla kavennetaan myös edessä ja takana 4 kertaa. Jää 7 s/puikko.

Neulo 1 oikein 1 nurin resoria 10 kerrosta ja päättää.

Vaihda lanka kasvojen väriseksi:

Nosta resorin alaosa 28 s. Neulo oikein, lisää jokaisen puikon alussa ja puolivälissä 1 s, joka kerroksella 5 kertaa = 68 s. Neulo 8 krs oikein. Kavenna samoissa kohdissa kuin lisättiin joka kerroksella. Kun on 6 s/puikko, neulo aina 2 s yhteen ja päättää.

Ompele silmät, suu ja nenä ja täytä vanulla. Ompele kädet valkoisen langan kohdalla.

Essu:

Luo 47 s, neulo 1. krs nurin. Neulo 3 krs oikein vihreällä langalla, 1 krs oikein valkoisella langalla. Seitsemän valkoisen kerroksen jälkeen päätetään molemmissa reunoissa 15 silmukkaa. Jatka 17 s siten, että tulee kaksi valkoista raitaa. Sitten 1 krs 1 oikein 1 nurin ja yksi kerros nurin, päättää.

Ompele valkoiset pystyraidat essuun. Virkkaa esiliinan kaulanauha ketjusilmukoista. Virkkaa vihreällä ketjusilmukkanauhaa essun ympärille ja solmi nauha rusetiksi takana. Kiinnitä ketjusilmukkanauha muutamalla pistolla esiliinaan.

Virkkaa pohja kiinteitä silmukoita, ompele pohja nukkeen kiinni. Leikkaa pahvista sopivan kokoinen ympyrä ja laita se pohjaan.

Laita nukelle haluamasi malliset hiukset.

7 veljestä -langalla nukesta tulee noin 25 cm ja ohuemalla langalla noin 20 cm. ■

*Selkämeren paikallisosaston
sisarten tekemiä nukkeja.*

Raumlalaiset sotilaskotisisaret

"Me ole raumlaissi soldaatkotosystrei, ko ova Rannikksoldaatkotoselskaapi Selkmerem baikallisosasto soldaatkotosystrei. Meit on gaikengaikkjast seitmändöist, ja meijä joukos o lisseks yks miähembual.

Mep pidä yhtessi sikkondumissi jokatten guukauten. Me ole, harmi kyll, valla ilma soldaatpoikki, kon Guuskjaskari Fästningin doimind lyätti ales 1996.

No, annas ol, sitt met trajasi selskaapim

Byhäranna Reila leirsoldaatkotti, ja kui ollakka, siälläkki lyätti oves säppin 2014. Mutt em met täst ruven lykkämä kaffepannui ja nisussi naftaliini, ei sunkka! Me rupesi serveeraman gaffet ja nisussi raumlaiste Maambualustusselskaapitte sikkondumissi ja tekemä yhteist arbeetti Säkylä soldaatkotoselskaapin gans, ja nii mep pääse föleihin dekemän dyät pojitte hyväks."

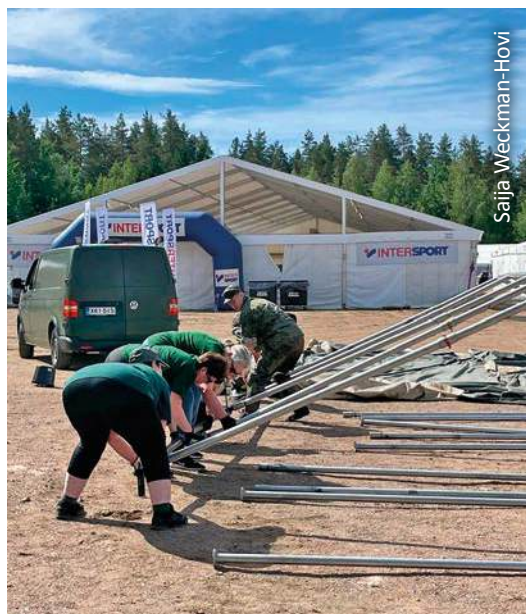

Tammisunnuntain kahvitus Raumalla. Paikallisosaston puheenjohtaja Kirsi Tiainen (vas.), Kirsti Silver, Pekka Rautevaara, Pirkko Rautevaara ja Maarit Stenius.

Sotilaskoti tositoimissa Kotka-Jukola-tapahtumassa

Jukolan viesti suunnistettiin kesäkuussa noin 25 kilometrin päässä Haminasta Kymin lentokentän lähimaastossa. Haminan sotilaskotiyhdistys oli vetovastuussa sotilaskotimyynnin järjestämisestä kisakylään. Monikymmentuhatpäinen kävijämäärä oli tiedossa jo ennakkoon, joten ainoastaan huolellisella suunnittelulla ja alueellisella yhteistyöllä oli mahdollisuus päästä maaliin.

Tapahtuman valmistelu käynnistyi helmikuun alussa, kun yhdessä Lappeenrannan sotilaskotiyhdistyksen ja Maasotakoulun edustajien kanssa kokoonnuimme ensimmäiseen suunnittelupalaveriin. Pohjana käytimme vuoden 2016 Lappee-Jukolan ja vuoden 2025 Mikkeli-Jukolan materiaaleja. Tunnistimme kuitenkin, että tapahtuma laajenee vuosi vuodelta.

Myyntipistettä pystytettäessä aurinko paistoi Kymin lentokentällä.

Kahvivesi keitettiin kaasukäyttöisillä Teuva-keittimillä.

Työtehtäviin Haminan sotilaskotiin ja Kymin kisakylään kutsuimme jäseniä Kaakkois-Suomen alueen sotilaskotiyhdistyksistä. Keräsimme Google Forms -lomakkeella huhtikuun puoliväliin mennessä lähes 60 vapaaehtoisen tiedot ja toiveet työvuorojen ajankohdasta.

**”Tiimityötä parhaimmillaan.
Jäi hyvä mieli ja tuli paljon
uusia tuttavii.”**

Kun itse tapahtumaan oli vielä pari viikkoa aikaa, kutsuimme ilmoittautuneet infotilaisuuteen, jolla pyrittiin saamaan kaikille osallistujille yhtenäinen kuva siitä, mitä tuleman pitää. Kävimme läpi ennakkovalmistautumista, työvuoroon ilmoittautumista, vuorovastaavien ja vapaaehtoisten

Saderintama saapui kisakylään lauantaina.

Pia Tuomela

työtehtäviä, valikoimaa ja tavarakuljetusten aika-
tauluja. Tilaisuuteen varatun kokoustilan seinät
pullistelivat, kun iloksemme paikalle saapui jopa
42 osallistujaa.

**”Oli hieno tapahtuma,
olen tyytyväinen, että olin
mukana. Sain monta uutta
tuttavuutta, meillä oli yhtä hyvä
henki kuin suunnistajillakin.”**

Kaksi päivää ennen tapahtuman alkua lähetimme
osallistujille vielä koonnin työvuoroista, kimp-
pakyydeistä ja yhteyshenkilöiden tiedoista. Näin
yli neljä kuukautta kestänyt suunnittelu oli saatu
päätökseen, ja oli aika ryhtyä toteutukseen.

Myyntipisteen pystytys sujui iloisissa
tunnelmissa aurinkoisessa säässä torstaina.
Saimme Maasotakoululta korjaamoteltan
pöytineen, kylmäkontin juomille ja
sämpylöille, kaksi kaasukäyttöistä Teuva-
pataa kahvinvalmistukseen sekä tynnyripöytiä
asiakaspaikoiksi. Kun täydensimme vielä
kokoontuloa Haminan sotilaskotiyhdistyksen
telttakatoksella ja Varvara-autolla, oli kaikki
valmiina tositoimiin.

Miia Kolari

**Sähkö- ja tietoliikennekatkokset laittoivat
sotilaskodin pisteen maksupäätteet
toimintakyvyttömiksi. Oli siirryttävä
käteiskauppaan, sillä MobilePaykin toimi
yhteysongelmien vuoksi vain harvoilla.**

Perjantai oli odotetusti rauhallinen päivä, ja ehdimme hyvin testata sovitut toimintamalleja. Harjoittelimme innokkaasti Teuva-patojen käyttöä, sillä tämä oli useimmille ensikosketus pakkaskahvin valmistukseen. Sotilaskodin ja kisakylän välistä yhteydenpitoa varten perustetussa Signal-ryhmässä työvuorovastaavat vaihtoivat ensimmäiset viestit siitä, mitä täydennyksiä kisakylään suunniteltujen toimitusten lisäksi tarvitaan.

Lauantaina tahti kiihtyi jo aamupäivästä, kun kävijöitä alkoi saapua kisojen avajaisiin. Puolenpäivän aikaan saimme sotilaskotiyöntekijältämme Signal-ryhmään ääniviestin, jossa hän kertoi kisapaikalle johtavien sisäänajoliittymien olevan aivan tukossa. Tuhansien kävijöiden lisäksi ennustettu saderintama saapui kisakylään. Vilkas myynti sujui jouhevasti siihen saakka, kunnes uutisissakin kerrotut sähkö- ja tietoliikennekatkokset laittoivat maksupäätteet toimintakyvyttömiksi. Venlat olivat lähteneet matkaan, ja tuntui, että kaikki katsojat halusivat juuri silloin tulla munkkikahville. Siirryimme käteiskauppaan, mutta nykyaikana ei monikaan pidä käteistä mukana. MobilePay toimi yhteysongelmien vuoksi vain harvoilla.

”Hieno kokemus, kiitos siitä. Ihailta täytyy ihmisten talkoohenkeä. Teltassa hyvä ja iloinen meininki.”

Yhteyksien palailtua myynti oli vilkasta läpi yön aina sunnuntai-iltapäivään asti. Munkit tekivät kauppansa niin hyvin, että ajoittaisilta loppumisilta ei ikävä kyllä välttytty. Voisilmäpullat kuitenkin paikkasivat asiakkaiden makeannälkää, ja sämpylätarjonta riitti loppuun asti.

Myyntiteltassa vallitsi läpi tapahtuman hyvä talkooilmapiiri, ja palautekyselyssä monet vastaajat kiittelivät kivaa tunnelmaa ja hyvää yhteishenkeä. Kotka-Jukolassa Haminan sotilaskotiyhdistyksen jäsenet saivat vahvistusta jopa kahdeltakymmeneltäviideltä Kouvola-Utin, Korian, Lappeenrannan, Helsinki-Santahaminan ja Valkealan sotilaskotiyhdistyksen jäseneltä.

Lämpimät kiitokset kaikille tapahtumaan osallistuneille! Ensi vuonna Jukola juostaan Vuokatin maisemissa. ■

Pia Tuomela
Sihteeri
Haminan Sotilaskotiyhdistys ry

Kauppa kävi yötä myöten.

Hanna Harjunen

Rajasisaren ajatelmia

Olen kokenut vapaaehtoistoiminnan rajasisarena merkittäväksi elämälleni vieraalla paikkakunnalla. Asun jo neljättä vuotta Lieksassa, ja näin voin sanoa. Olen saanut uusia ystäviä, uusia ihmisiä, joiden kanssa olemme viettäneet mukavia hetkiä. Työn touhussa, palvelen, ja siinä sivussa myös omasta hyvinvoinnistamme pitäen huolta. Olemme olleet aktiivisia omassa virkistätymisessämme. Oman alueen hienot paikat ovat tulleet tutuiksi. Lieksan Koli ja Ruunaan alueet muutamia virkistätymisen keitoita täältä meiltä mainitakseni.

On ollut kunniatehtävä päästä mukaan rajasisaren tehtävään. Oppia uusia merkittäviä tapoja auttaa meidän omaa armeijaamme, olla tulevien ja armeijassa palvelevien varusmiesten ja kantahenkilökunnan tukena. Ja pienistä puroista kertyvät varat käytämme aina juuri varusmiespalvelustaan käyvien nuorten hyväksi.

Varainhankinta on osa sitä työtä, johon rajasisarena olen voinut muutamia kertoja jo osallistua. Olemme saaneet olla toteuttamassa rajajääkärien valatilaisuuden muonitusta.

Tiina-Susanna Hirvonen

Rajasisarnukke
1960–70-luvulta.

Katri Määttä

Rajasisar Tiina-Susanna Hirvonen.

Oheisessa kuvassa on kaunis nukke, jonka huomasin eräällä ostosivustolla. Sen haltuun saaminen oli jos ei nyt ihan kulttuuriteko, niin ainakin itselleni hyvän mielen teko. Näitä rajasisarnukkeja on myyjän mukaan tehty 1960–70-lukujen vaihteessa ja kerätty varoja rajasisarten ja -veljien toimintaa tukemaan. Eli yhtä vanha on nukke kuin miekin. ■

Lieksassa 24.6.2026
Tiina-Susanna Hirvonen
Rajasisar

Alokaspussitalkoisiin kerääntyi parikymmentä Niinisalon sotilaskotiyhdistyksen jäsentä.

Yhteinen iltapäivä alokaspussitalkoissa

Niinisalossa alokaspussitalkoiden iltapäivä 3. heinäkuuta kokosi yhteen parisen kymmentä jäsentä. He tulivat paikalle tekemään, auttamaan ja jatkamaan perinnettä, joka on kulkenut yhdistyksen mukana vuosikymmeniä. Heti alkuhetkistä lähtien tunnelma oli lämmin ja toimielias: ripeä työtahti, hyvä huumori ja yhdessä tekemisen voima täyttivät tilan tavalla, joka tuntui sekä tutulta että aina yhtä merkitykselliseltä.

Pussit valmistuivat ajallaan ja hymyssä suin. Se on saavutus, joka syntyy vain yhteisestä tahdosta ja jokaisen osallistujan panoksesta. Jokainen käsipari, jokainen jaettu hetki ja jokainen pieni oivallus rakensi taas yhden luvun yhdistyksen

tarinaan – tarinaan, jossa jäsenet tekevät yhdessä ja sydämellä.

Talkoopäivä oli kaunis osoitus siitä, mitä yhteisö parhaimmillaan on: lämmin, toisiaan tukeva, perinteitä kunnioittava ja silti iloinen ja kevyt. Kiitos jokaiselle mukana olleelle. Teidän ansiostanne alokkaat saavat mukaansa pussit, jotka on tehty huolella, ajatuksella ja hyvällä mielellä.

Hieno porukka, hieno iltapäivä – juuri sellaista yhdessä tekemistä, joka kantaa pitkälle. ■

Hannele Toivonen
Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Niinisalon sotilaskodin henkilökunnan TYHY-päivä Merikarvialla

Yhdessäoloa ja paikallisia elämyksiä

Sotilaskodin henkilökunnan TYHY-päivä kokosi väen yhteen torstaina 30. toukokuuta, ja ohjelma kuljetti osallistujia pitkin Merikarvian maisemia virkistymässä, opimassa ja nauttimassa hyvästä seurasta. Päivä rakentui paikallisten kohteiden ympärille, ja jokainen pysähdys tarjosi omanlaisensa elämyksen.

Lempeä alku Koivuniemen Herrassa

Aamu alkoi Koivuniemen Herrassa, jossa rauhalliset kahvit ja opastettu kierros veivät osallistujat hetkeksi arjen ulkopuolelle. Tilalla riitti katsottavaa ja kuultavaa, ja kiireettömyys viritti päivän pehmeään alkuun. Moni kuvaili hetkeä hengähdyskeksi, joka teki hyvää ennen aktiivisempaa ohjelmaa.

Pakohuoneen jännitystä ja Niittyniemen yllätyksiä

Seuraavaksi suunnattiin Niittyniemen tilalle Puukosken rantamaisemiin. Pakohuonepeli tempaisi ryhmän mukaansa ja herätti sekä naurua että tiimihenkeä. Pelin jälkeen kierros laajalla alueella paljasti paikan monipuolisuuden: vuokramökkit, värikuulasota-alue, kota ja lemmikkihoitola muodostivat kokonaisuuden, joka yllätti kokeneemankin retkeilijän. Uteliaisuus ja ihastus kulkivat mukana askel askeleelta.

Koivuniemen Herrassa päästiin hetkeksi irti arjesta.

Sofia Söderbacka

Paikallishistoria puhutteli Korsumuseossa.

Lounas Köffillä – tauko tien varressa

Lounas nautittiin Köffillä kasitien varrella. Hyvä ruoka ja rento tunnelma tarjosivat sopivan hengähdyshetken ennen päivän viimeistä kohtetta. Keskustelu soljui vilkkaana, ja yhteinen pöytähetki vahvisti päivän yhdessäolon teemaa.

Historiallinen päätös Korsumuseossa

Päivä päättyi Merikarvian keskustan korsumuseoon, jossa paikallinen opas **Moilanen** johdatti ryhmän rakennusten ja esineistön tarinoihin. Elävä ja asiantunteva kerronta teki museokierroksesta vaikuttavan päätöksen päivälle ja toi mukaan paikallishistoriaa tavalla, joka puhutteli kuulijoita.

Yhteishenkeä ja voimaa arkeen

TYHY-päivä tarjosi juuri sopivassa suhteessa yhdessäoloa, tekemistä ja paikallisia elämyksiä – sellaista, mikä vahvistaa yhteishenkeä ja antaa voimaa arjen työhön.

*Lämmin kiitos vapaaehtoisille,
jotka mahdollistitte tämän päivän. ■*

Hannele Toivonen
Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Juhlan ja perinteiden äärellä

Niinisalons sotilaskotiyhdistyksen pitkään jatkunut perinne palkita ansioituneita jäseniä sai jälleen arvokkaan jatkon, kun puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja kokoontuivat juhlavasti järjestettyyn tilaisuuteen 9. kesäkuuta. Hetki oli täynnä arvostusta, yhteisöllisyyttä ja hiljaista jatkuvuutta, joka on kantanut yhdistystä vuosikymmenten ajan.

Tilaisuuden kohokohtana luovutettiin Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali **Timma Siewertille**. Tämä tunnustus ei ollut vain palkinto – se oli kertomus vuosien työstä, vastuunkannosta ja sydämellisestä omistautumisesta yhteisön hyväksi. Siewertin panos on ollut osa sitä näkymätöntä selkärankaa, jonka varassa yhdistyksen toiminta on kasvanut ja vahvistunut. Mitalin luovutushetki oli samalla kiitos menneestä ja lupaus siitä, että hänen työnsä jälki kantaa tulevaisuuteen.

Yhdistyksen perinteisiin kuuluu hopeisten kakkulapioiden luovuttaminen uusille ylioppilaille. Tänä vuonna ne ojennettiin **Kiira Kotilehdolle** ja **Elsa Lehtoselle**, joiden tuoreet saavutukset toivat tilaisuuteen nuoruuden iloa ja uuden alun odotusta.

Tilaisuuden päätteeksi nautittiin perinteiset kakkukahvit. Keskusteluissa kulkivat rinnakkain tulevaisuudensuunnitelmat, uudet askeleet ja men-

neiden aikojen muistot. Tämä hetki, vaatimaton mutta merkityksellinen, on ollut yhdistyksen historiassa aina se paikka, jossa sukupolvet kohtaavat ja yhteisön tarina jatkuu.

12. kesäkuuta yhdistyksen hallituksen kokouksen yhteydessä puheenjohtaja luovutti Porilaisristin sekä Keskukskauppakamarin pronssisen ansiomerkin **Ulla Lahdelle**. Nämä tunnustukset myönnettiin hänen pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta toiminnastaan – työstä, joka on ollut osa yhdistyksen vakaata kehitystä ja sen arvojen vaalimista.

Tilaisuuden merkitys historiassa

Palkitsemistilaisuudet ovat yhdistyksen historiassa aina olleet enemmän kuin yksittäisiä hetkiä. Ne ovat katkelmia suuremmasta kertomuksesta, miten yhteisö kantaa jäseniään, juhlistaa heidän saavutuksiaan ja siirtää perinteitä eteenpäin.

Tämän vuoden tilaisuus liittyy kauniisti siihen jatkumoon. Se oli juhla, mutta samalla myös muistutus siitä, että yhdistyksen voima syntyy ihmisistä – heidän teoistaan, tarinoistaan ja yhteisestä hengestä, joka on kulkenut mukana vuosikymmenten ajan. ■

Hannele Toivonen

Niinisalons Sotilaskotiyhdistys ry

Timma Siewert.

Elsa Lehtonen ja Kiira Kotilehto.

Ulla Lahti.

HARTWALL
Novelle®

UUTUUS

*Elämän
janoon*

TUTTU MAKU, UUSI ILME

Upinniemen sotilaskoti varusmiesten tukena

Uudet alokkaat tuovat vipinää Upinniemen varuskuntaan, kun vuosittain noin 2000 nuorta aloittaa palveluksensa Rannikkoprikaatissa. Samalla myös Upinniemen sotilaskodissa valmistaudutaan vastaanottamaan uudet alokkaat huolellisesti ja lämpimästi.

Sotilaskodin henkilökunta ja vapaaehtoiset jäsenemme varmistavat, että palvelut toimivat sujuvasti heti ensimmäisistä palveluspäivistä lähtien. Monelle alokkaalle ensimmäinen käynti sotilaskodissa on yksi palveluksen alkuvaiheiden odotetuimmista hetkistä.

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Upinniemen paikallisosaston sotilaskotisaret järjestävät alokkailla infotilaisuuksia, joissa tutustutaan sotilaskodin toimintaan ja palveluihin. Jokainen uusi alokas toivotetaan tervetulleeksi myös pienellä muistamisella: Rannikkosotilaskotiyhdistys

lahjoittaa alokkailla kierrätetyistä muovipulloista valmistetun kestokassin sekä pelikortit. Samalla moni pääsee maistamaan ensimmäistä kertaa Upinniemen sotilaskodin leipureiden valmistamia, jo perinteeksi muodostuneita sotkun munkkeja.

Yli 60 vuotta sotilaskotitoimintaa

Sotilaskoti on ollut osa Upinniemen varuskuntaa jo yli kuuden vuosikymmenen ajan. Toimintaa ylläpitää Rannikkosotilaskotiyhdistys, jonka tavoitteena on edistää varusmiesten hyvinvointia tarjoamalla viihtyisä ympäristö vapaa-ajan viettoon sekä laadukkaita ja edullisia sotilaskotipalveluja.

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja **Kirsi Patrikainen** korostaa perustehtävän merkitystä myös tulevaisuudessa.

”Vaikka maailma muuttuu, toimintamme keskiössä ovat aina suomalaiset varusmiehet ja reserviläiset. Haluamme, että tämä näkyy niin

Puolustusvoimat

Sotilaskotisaret järjestävät varusmiesten kotiutusjuhlia.

Sotilaskotisisaret grillasivat makkaroita talvisena helmikuun valapäivänä Upinniemiessä.

vapaaehtoisten jäsentemme kuin palkatun henkilökuntamme työssä joka päivä”, Patrikainen sanoo.

Yhdistyksen tavoitteena on myös kehittää tuotteiden hinta-laatusuhdetta entisestään.

”Pyrimme siihen, että tuotteemme ovat laadukkaita ja samalla sopivan hintaisia pienituloisille asiakkaillemme. Tämä voi tarkoittaa myös joidenkin tuotteiden hintojen alentamista”, hän toteaa.

Viime vuosina sotilaskodin tiloja on uudistettu vastaamaan paremmin varusmiesten tarpeita ja kasvavia asiakasmääriä. Muun muassa myyntilinjasto, keittiölaitteet ja leipomo on uusittu. Upinniemen sotilaskodissa asioi vuosittain noin 150 000 asiakasta, joista valtaosa on varusmiehiä.

Sotilaskodin sydän sykkii leipomossa

Upinniemen sotilaskodin omassa leipomossa valmistuvat päivittäin makeat ja suolaiset leivonnaiset sekä omalla reseptillä tehty pizzapohja.

”Oman leipomon tuotteiden osuus valikoimastamme on noin 99 prosenttia. Näin pystymme vähentämään lisä- ja säilöntäaineiden käyttöä sekä pienentämään toimintamme hiilijalanjälkeä”, kertoo sotilaskodinhoitaja **Pilvi Niskanen**.

Leipomossa työskentelee kaksi kokenutta leipuria, jotka pystyvät reagoimaan nopeasti varusmiesten toiveisiin ja valmistamaan suuria määriä tuotteita myös varuskunnan tapahtumiin. Nykyaikaiset keittiö- ja leipomolaitteet tukevat sujuvaa tuotantoa ja varmistavat toiminnan luotettavuuden.

Varusmiesten suosikkituotteen nimeäminen ei Niskasen mukaan tuota vaikeuksia.

”Kyllä se on Upinniemen sotilaskodin pizza.”

Vilkkaimpina iltoina henkilöstö paistaa useita satoja pizzoja, ja sotilaskotisisaret auttavat niiden jakamisessa varusmiehille.

Sotilaskoti on paljon enemmän kuin kahvila

Monelle varusmiehelle sotilaskodista muodostuu nopeasti turvallinen vapaa-ajanviettopaikka. Yhdistyksemme sotilaskotisisaret tekevät aktiivisesti työtä sen eteen, että sotilaskoti olisi viihtyisä ja lämminhenkinen paikka. Vuoden aikana he järjestävät muun muassa bingoiltoja, alokasinfoja, läheistenpäiviä, kotiutusjuhlia ja valapäivien tarjoiluja.

Varusmiesten toiveita kuunnellaan myös sotilaskodin kehittämisessä. Kesän alussa yhdistyksemme uudisti Upinniemen sotilaskodin AV-laitteiston ja hankki samalla karaokelaitteet. Sotilaskotisisaret järjestävät karaokeiltoja, joissa varusmiehet pääsevät viettämään aikaa yhdessä rennossa tunnelmassa.

Sotilaskotisisaret ovat tärkeä tuki myös sotilaskodin henkilökunnalle. He osallistuvat toimintaan esimerkiksi ruuhka-aikoina auttamalla asiakaspalvelussa ja muissa käytännön tehtävissä.

”Sotilaskotisisarten apu on meille todella tärkeää. Heidän panoksensa näkyy arjessa ja auttaa meitä tarjoamaan varusmiehille entistä parempaa palvelua”, kiittää sotilaskodinhoitaja Pilvi Niskanen. ■

Rannikkosotilaskotiyhdistys ry

Leipurimme leipovat suolaiset ja makeat herkut sekä pizzapohjan.

Kaakkois-Suomen sisarpäiville keräännuttiin kesäkuussa isolla joukolla Vekaranjärven sotilaskotiin.

Kaakkois-Suomen sotilaskotisaret tapasivat Vekaranjärvellä

Kaakkois-Suomen sotilaskotialueen sisarpäivää vietettiin Vekaranjärven sotilaskodissa kesäkuun 6. päivänä 2026 Valkealan sotilaskotiyhdistyksen järjestämänä. Päivään osallistui vähän yli 100 sotilaskotisisarta ja -veljeä.

Päivä aloitettiin lounaalla varuskuntaravintola Linnassa. Ennen varsinaisen ohjelmaosuuden alkua vierailulla oli mahdollisuus tutustua Vekaranjärven sotilaskotiin. Iloinen puheensorina kuului niin alakerran myymälässä kuin yläkerran kahviloissakin tuttujen tavatessa toisiaan. Tämähän on myös tärkeä osa päivän antia.

Yhdistyksen puheenjohtajan tervetulotoivotuksen jälkeen yhteysupseerimme esitteli omassa puheenvuorossaan Karjalan prikaatin toimintaa. Prikaati on iso kokonaisuus, siellä toimii yksikkö jokaisesta Maavoimien joukko-osastosta.

Varsinaisen koulutusosuuden pitäjäksi olimme saaneet järjestösihteeri **Pia Ojalan** Sotilaskotiliitosta. Hän toi myös Sotilaskotijärjestön Tuki sr:n terveiset. Koulutuksen aiheena oli sotilaskotiasujen käyttö. Pian alustuksen jälkeen astelivat esiin

Sisarpäivien koulutuksen aihe oli sotilaskotiasujen käyttö. Valkealan sotilaskotiyhdistyksen varastosta oli koottu vanhoja sotilaskotiasuja näytille.

"mannekiinimme", joiden yllä näimme erilaisia kokonaisuuksia monipuolisesta sotilaskotisisarten asuvalikoimasta. Olimme myös koonneet yhdistyksen varastoista vanhoja sotilaskotiasuja. Niistä useimmat ovat edelleenkin aivan käyttökelpoisia ja hyväksyttäviä, mikä joidenkin tosi vanhojen asujen kohdalla tuli yllätyksenä.

Iltapäivän ohjelman päätti bingo, jota pelattiin paremmalla tai huonommalla onnella. Ohjelmien lomassa **Timo Piesanen** esitti kaikille tuttuja kappaleita vuosien varrelta. Vielä ennen iltapäi-

väkahveja luovutimme "reissupannun" Haminan sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtajalle merkiksi ensi vuoden sisarpäivien emännyydestä.

Kiitämme kaikkia osallistujia sekä Pia Ojalaa mielenkiintoisesta koulutuksesta. Kiitos myös Sotilaskotijärjestön Tuki sr:lle ja Karjalan prikaatille. ■

Valkealan Sotilaskotiyhdistys ry
Marianna Kansikas ja Jaana Rantakaulio

Menneet sukupolvet ja perinteemme

Sotilaskotiliiton yhteydessä toimii myös Sotilaskotiperinneyhdistys ry, jonka tehtävänä on ohjata sotilaskotiperinteen keräämistä ja huolehtia sen tallentamisesta. Tehtävämme on edistää sotilaskotityön ja sen historian tunnettuutta. Viestitämme Vihreässä Viestissä.

Kiitollisuutta itsenäisyytemme puolustajille ja heidän huollossaan työskennelleille sisarille voimme osoittaa tallentamalla arvokasta perinnettä sekä edistämällä tietoutta heidän työstään. Myös jälleenrakennusajan sisaret toimivat monissa paikoissa.

Yhdistyksemme toimipaikka Perinteen pesä on Hattulassa Parolannummella. Siellä tehdään remonttia kevään ja kesän aikana.

Toimintasuunnitelmamme tavoitteena on koulutuksen järjestäminen perinteen keräämiseen, tallentamiseen sekä asiakirjojen arkistointiin ja digitointiin. Valokuvien säilyttämiseen pahviläätiköiden ja albumipaperien tulee olla hapotonta pahvia ja paperia. Tarvikkeista, joita voi käyttää, löytyy tietoa sekä verkkokauppa osoitteesta <https://www.museoidenhankintakeskus.fi/>.

Sotilaskotiperinnepuvun valmistamista varten on saatavilla ohje ja kangaspaketti.

Jokainen voi kerätä perinnettä

Jokainen sisar voi osallistua sotilaskotiperinteen keräämiseen haastattelemalla muita sisaria, kirjaamalla muistiin tai nauhoittamalla kertomukset, tallentamalla valokuvia sekä muuta aineistoa. Yhdistyksestänne saatte varmasti avuliaita sisaria kirjoittamaan ja käsittelemään valokuvia digitaaliseenkin muotoon. Ottakaa asia puheeksi yhdistyksenne kokoontumisissa. Tietoa voi kerätä monipuolisesti erilaisista tilaisuuksista ja tapahtumista sekä arkisista työtehtävistä ja myös hankinnoista. Ryhdymme keräämään aineistoa myös ”Sattumuksia sotilaskotityössä 2” -kirjaseen.

Paikallisia ja alueellisia museoita

Kaikki tieto on arvokasta, ja yhdistyksissä perinnejäostot voivat toimia paikallisen ja seudullisen keruun edistämiseksi. Museovirasto on rajoittanut mitä aineistoja se ottaa säilyttääkseen. Ratkaisu voisi olla paikallinen tai alueellinen museo. Hämeenlinnassa on Militaria-museo, jossa on myös sotilaskotitoiminnan esittely. Sallassa on Sota- ja jälleenrakennusmuseo, Mikkelissä Jalkaväkimuseo, joissa myös on sotilaskotiaineistoa. Parolannummen Sotilaskoti 1:ssä on perinneyhdistyksen esittely ja myös Parola 2 -kodissa on aineistoa. Turussa Forum Marinumissa on sotilaskotiosio.

Käykää myös Sotilaskotiperinneyhdistyksen Facebook-sivuilla. Kulkiessamme kauniissa Suomessa vinkataa myös, jos löydätte museon, missä sotilaskotityön esittelyä on. Myös kirjastoihin voi tarjota näyttelyä, jos teillä on oman paikkakunnan tai alueen aineistoa.

Merkit ja vaatteet palautetaan

Viime aikoina on havaittu Facebookin myyntiryhmissä, että järjestömme ansiomerkkejä sekä Sotilaskotiansioristejä on ollut myytävänä. Jokaisen sisaren tulisi ohjeistaa jälkipolvia ja laittaa ohje säilytysrasiaan, että haltijan kuollessa merkit palautetaan Sotilaskotiliittoon tai lähimpään sotilaskotiyhdistykseen samoin kuin sisarvaatteetkin. Tämä ohje tulee muistaa myös sisaren erotessa yhdistyksestä. Jokainen sisar voi viedä tietoa esimerkiksi kierrätysmyymälöihin, jotta saisimme uudelleen käyttöön ainakin ne merkit, joita on viety lahjoituksina hyväntekeväisyysvaroja kerääville tahoille. Merkkien ja ansioristien palautuminen kiertoon on myös taloudellista tukea toimintaamme.

Tulevana syksynä marraskuussa pidetään Siskonpäivän konsertti 26. marraskuuta Parola 2 -sotilaskodissa. Koti on kaikille avoin, ja monet läheiset pääsevät sinne tapaamaan palveluksessa olevia. Myös kaikki siviilit pääsevät sisään Parola 2:een eli ”Vanhaan sotkuun”. Tervetuloa kaikki sisaret ja teidän ystäväne nauttimaan hyvästä musiikista, iloisesta tunnelmasta sekä kahvittelemaan.

Sotilaskotiperinneyhdistyksen ohjeita ja kangaspakettia on saatavissa, sekä myös posliinisia sotilaskotinukkeja, adresseja ja Sattumuksia sotilaskotityössä -kirjasia. Ensimmäinen kirjanen on mennyt hyvin kaupaksi, mutta sitä on vielä vähän jäljellä. ■

Aino Hirvijoki ja Leena Salmi

Sotilaskotiperinneyhdistyksen viestintäsisaret

Tulevia koulutuksia

29.9. Sotilaskotijärjestön huomionosoitukset -koulutus

6.10. Talouskoulutus

16.10. Infotilaisuus varapiiripäälliköille, yksikön päälliköille ja yksikön varapäälliköille

17.–18.10. Sotilaskotitoiminta poikkeusoloissa (P2)

14.11. Vapaaehtoistyön johtaminen sotilaskotijärjestössä (J1)

17.11. Someagenttien tapaaminen

Lisätietoja Vihreässä viestissä Sotilaskotiliiton intrassa.

Vierailuista uusia ideoita ja virtaa toimintaan

Toisten sotilaskotiyhdistysten toimintaan tutustuminen on erinomainen tapa saada uusia näkökulmia oman yhdistyksen kehittämiseen. Vierailujen aikana voi tutustua hyväksi havaittuihin toimintatapoihin, vaihtaa kokemuksia ja poimia käytännön ideoita omaan käyttöön. Monissa yhdistyksissä järjestetään aktiivista ja monipuolista jäsen-toimintaa, josta voi löytyä uusia ajatuksia myös oman yhdistyksen toimintaan.

Sotilaskotijärjestön Tuki haluaa kannustaa yhdistyksiä hyödyntämään tätä mahdollisuutta. Toimintasuunnitelmansa mukaisesti säätiö tukee lähialueen sotilaskotiyhdistyksiin tehtäviä tutustumisvierailuja, joiden tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä, jakaa hyviä käytäntöjä ja innostaa jäsenistöä.

Yhdistykset voivat hakea tukea vierailuista aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Tukea voi hakea säätiön hallitukselta toimittamalla kirjallisen tukipyynnön **joko 31.10.2026 tai 28.2.2027 mennessä**. Hakemukset voi lähettää säätiön puheenjohtaja Eva Lindbladille tai sihteeri Pia Ojalalle.

Rohkaisemme yhdistyksiä tarttumaan mahdollisuuteen, lähtemään vierailulle ja hakemaan uusia ideoita toiminnan kehittämiseen. Tarkemmat yhteystiedot hakemuksen lähettämiseen löytyvät Sotilaskotiliiton verkkosivuilta oheisen linkin kautta: <https://www.sotilaskotiliitto.fi/yhdistykset/sotilaskotijarjeston-tuki>.

ETSI PIILOTETUT SANAT 3/2026

A	T	X	P	Y	F	J	K	B	V	I	P	V	U	R
S	I	Y	Y	U	A	A	I	I	V	P	I	C	I	W
U	N	K	M	M	K	L	T	V	Q	E	B	T	Z	U
T	Z	Ä	E	Q	G	E	Q	A	S	Y	A	G	L	J
I	U	Y	E	L	J	R	U	T	P	R	R	C	E	M
O	Y	T	J	U	A	Y	I	T	I	A	S	R	E	N
J	K	T	Q	M	Q	N	I	M	U	J	R	O	S	Z
R	O	Ö	P	O	T	P	A	Q	A	M	F	R	J	T
A	U	Ö	H	Ä	E	L	N	T	H	I	I	X	A	M
H	L	N	W	Q	J	Y	S	P	M	V	M	N	W	P
A	U	O	X	A	T	A	C	W	S	Q	U	L	E	M
M	T	T	Z	E	N	W	G	U	N	U	B	G	T	N
O	U	T	P	J	Ä	R	J	E	S	T	Ö	A	S	U
S	S	O	J	A	K	T	A	M	A	K	I	A	J	J
Z	N	L	W	A	R	J	T	S	S	D	F	E	F	H

PUKEUTUMINEN
SOMAHARJOITUS
KÄYTTÖÖNOTTO
JÄRJESTÖASU
RITARIMALJA
AIKAMATKA
Viestintä
PARRAPATA
KOULUTUS
NASTA

Katso oikeat vastaukset sivulla 45.

Luonetjärven sotilaskoti pääsi
keväällä 1946 ensimmäiseen
uuteen rakennuksensa Itärannalle.
Parakissa ei ollut mukavuuksia.

Luonetjärven Itärannan sotilaskoti
muutti vuonna 1970 tyhjäksi jääneeseen
aliupseerikerhon rakennukseen.

Luonetjärven sotilaskoti – keskellä kaunista Keski-Suomea

Luonetjärven sotilaskotiyhdistys perustettiin 3. marras-
kuuta 1939. Tilan ahtauden takia toiminta aloitettiin
Lentorykmentti 4:n ruokasalin nurkkauksessa hyvin
vähäisellä kalustolla ja alkeellisella astiastolla.

Luonetjärven Länsirannalla sotilaskoti muutti
vuonna 1962 uusiin sille suunniteltuihin tiloihin,
jonne toiminta nykyään keskittyy.

TJ-rekat koristavat Luonetjärven sotilaskodin
seinähyllyjä.

Ensimmäistä kertaa asiakkaita palveltiin talvisodan aattona 29. marraskuuta 1939. Myyntipaikkaa jouduttiin vaihtamaan useampaan kertaan, kunnes huhtikuun alussa 1946 päästiin ensimmäiseen uuteen rakennuksemme Itärannalle. Parakki oli vailla mukavuuksia ja osoittautui kylmäksi.

Uuden varuskuntakerhorakennuksen valmistuttua Itärannalle sotilaskoti pääsi muuttamaan keväällä 1970 vanhaan tyhjäksi jääneeseen aliupseerikerhorakennukseen. Itärannan perinteikäs sotilaskoti jouduttiin sulkemaan vuoden 1992 lopussa 53 toimintavuoden jälkeen varusmiesten siirryttyä Länsirannan kasarmeihin.

Luonetjärven Länsirannalle rakennettiin vuosina 1959–1963 uudenaikaiset tilat sinne siirtyvälle Ilmavoimien viestipataljoonalle. Luonetjärven sotilaskoti pääsi vuonna 1962 muuttamaan sille suunniteltuihin tiloihin Huoltorakennukseen.

Toimintamme laajeni vuonna 1973, jolloin Ilmavoimien esikuntaa palvelemaan perustettiin sotilaskoti Ilmavoimille rakennettuihin tiloihin Rak 300:aan. Toiminta päättyi elokuussa 1989.

Tänä päivänä yhdistyksen toiminta on keskitynyt ainoastaan Länsirannalle Ilmasotakoulun huoltorakennukseen.

Käytössämme ovat 150 asiakkaan sali, keittiö, leipomo, hiljainen huone, kirjasto, toimisto ja varastotilat alakerrassa. Kuluneen 64 vuoden aikana tiloihin on tehty vain vähän remonttia: ilmastointi, linjasto uusittu kaksikaistaiseksi, keittiö remontoitu kertaalleen. Tilat ovat käyneet ahtaiksi, ja lvi-tekniikka kaipaisi uudistusta.

Uutta sotilaskotirakennusta odotellessa keskitymme palvelemaan asiakkaitamme ja kehittämään toimintaamme rajojen sallimissa puitteissa. Olemme monipuolistaneet valikoimaamme varusmieslähtöisesti ja järjestämme heille erilaisia vapaa-ajan tapahtumia. Viime vuonna uudistimme kirjaston lähes täysin Kopioston myöntämällä 6 000 euron lahjoituksella.

Varusmiehen suusta bongattua: ”Vaikka nurkat rapistuvat, niin parasta sotilaskodissamme ovat kuitenkin leipurimme paistamat makoisat munikit.” ■

Anita Lehmonen ja Tuula Katainen
Luonetjärven Sotilaskotiyhdistys ry

Luonetjärven sotilaskodin kirjasto uudistettiin Kopioston lahjoituksen turvin.

ETSI PIILOTETUT SANAT 3/2026

A	T	X	P	Y	F	J	K	B	V	I	P	V	U	R
S	I	Y	Y	U	A	A	I	I	V	P	I	C	I	W
U	N	K	M	M	K	L	T	V	Q	E	B	T	Z	U
T	Z	Ä	E	Q	G	E	Q	A	S	Y	A	G	L	J
I	U	Y	E	L	J	R	U	T	P	R	R	C	E	M
O	Y	T	J	U	A	Y	I	T	I	A	S	R	E	N
J	K	T	Q	M	Q	N	I	M	U	J	R	O	S	Z
R	O	Ö	P	O	T	P	A	Q	A	M	F	R	J	T
A	U	Ö	H	A	E	L	N	T	H	I	I	X	A	M
H	L	N	W	Q	J	Y	S	P	M	V	M	N	W	P
A	U	O	X	A	T	A	C	W	S	Q	U	L	E	M
M	T	T	Z	E	N	W	G	U	N	U	B	G	T	N
O	U	T	P	J	Ä	R	J	E	S	T	Ö	A	S	U
S	S	O	J	A	K	T	A	M	A	K	I	A	J	J
Z	N	L	W	A	R	J	T	S	S	D	F	E	F	H

OIKEAT VASTAUKSET

Sodevinkit

Oletko keksinyt jonkun oivallisen keinon helpottaa sotilaskotityötä esimerkiksi keittiössä, kassalla, kirjastossa, linjastossa tai missä tahansa, missä sotilaskotityötä tehdään?

Julkaisemme lyhyitä kuvauksia vinkeistä tai nikseistä, joita voi hyödyntää sotilaskotitoiminnassa. Myös kuvan voi lähettää mukaan. Vaikka niksisi tuntuisi helpolta, pieneltä ja mitättömältä, lähetä se silti osoitteeseen toimitus@sotilaskotiliitto.fi!

Postikorttitempaus

Meillä on Kokkolan sotilaskotiyhdistyksessä ollut kevään isolla leirillä (ADEX Mallet Strike 1/26) postikorttikampanja käynnissä. Tarjosimme jokaiselle varusmiehelle ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle naiselle ilmaisen postimerkin, kun he itse ostivat kortin.

Peruskorttivalikoiman lisäksi olemme teettäneet paikallisella graafikolla juuri Lohtajaan sekä Vattajan leirialueeseen suunnitellun postikortin.

Tempauksella halusimme kannustaa varusmiehiä ja -naisia korttien kirjoittamiseen ja kädestä pitäen neuvoimme monia, jotka eivät eläessään olleet postikorttia lähettäneet. Kortteja lähti suuri määrä ilahduttamaan kotiväkeä.

Ronja Kero
Kokkolan Sotilaskotiyhdistys ry

Muistamme

Ritva-Liisa Aukia (15.2.1930–19.3.2026)

Maaliskuussa saimme suruviestin, että Seinäjoen seudun sotilaskotiyhdistyksen perustaja- ja kunniajäsen Ritva-Liisa Aukia oli nukkunut pois. Ritva-Liisa oli mukana sotilaskotityössä yhdistyksemme perustamisesta, vuodesta 1970 alkaen. Olemme kiitollisia Ritva-Liisan vuosien aikana tekemästä työstä sotilaskotiyhdistyksemme hyväksi ja muistamme häntä hymyllä ja sydämellä.

Elina Kuoppala (3.6.1943–17.5.2026)

Saimme toukokuussa 2026 suruviestin, että pitkäaikainen sotilaskotisisaremmme **Elina Kuoppala** oli nukkunut pois. Elina liittyi Seinäjoen seudun sotilaskotiyhdistykseen vuonna 2003 ja toimi monipuolisesti ja aktiivisesti mukana yhdistyksen erilaisissa töissä ja tapahtumissa.

Muistamme Elinan hyväsydämisenä, lämpimänä ja tunnollisena, työhön kuin työhön tarttuvana sotilaskotisisarena.

Seinäjoen seudun sotilaskotiyhdistyksen sisaret ja veljet

Sotilaskoti-lehden aikamatka

Sotilaskoti-lehden numeron 5/1986 kannessa on kuva, jota kommentoidaan seuraavasti:

Sisaren hymy ei hyydy pakkasellakaan, kun yllä on lämmin ja tuulta pitävä sotilaskotipääallystakki.

Pääkirjoituksessa **Leena Löyttyniemi** kirjoittaa otsikolla ”Palveluksessamme”:

Tänä ”Henkisen kasvun” vuonna on useissa yhdistyksissä pohdittu ihmissuhteita. Eri yhteyksissä on käsitelty aihetta sotilaskodin henkilökunta ja vapaaehtoiset sisaret.

Työpaikan ihmissuhteet ovat sotilaskodissa yhtä herkästi haavoittuvia kuin missä tahansa työyhteisössä. Työmotivaatiota ja sen kautta toiminnan tulosta – meillä sotilaiden, erityisesti varusmiesten viihtyvyyttä ja hyvää oloa – lisää palkattujen ja vapaaehtoisten työntekijöiden kitkaton yhteistyö.

ILMOITUSTAULU

Seuraavan lehden aineistopäivä on ke 28.10.2026.

Kirjoitusvuorossa ovat **Rissalan, Oulun, Porin ja Lappeenrannan sotilaskotiyhdistykset** sekä **Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Upinniemen paikallisosasto** ja **Rajasotilaskotiyhdistyksen Rovaniemen paikallisosasto**.

Lehden teemana on Liikkuva sotilaskoti. Myös muista aiheista voi kirjoittaa. Tekstejä ja kuvia voi lähettää myös muulloin kuin oman yhdistyksen kirjoitusvuorolla.

Aineistot osoitteeseen
toimitus@sotilaskotiliitto.fi.

Mighty Hammer 26 -harjoitus 23.–30.10.2026 Pohjankankaalla

Harjoitukseen haetaan osallistujia sotilaskotitoiminnan toteuttamiseen pääasiassa **2. sotilaskotipiirin alueelta**.

Vapaamuotoiset hakemukset (lyhyesti sotilaskotityö, harjoitukset ja koulutus) **oman yhdistyksen puheenjohtajan puolelta varustettuna 27.9.2026 mennessä** osoitteella sirkka.yli-savola@phnet.fi.

Lisätietoja harjoituksen vetäjiltä:
Sirkka Yli-Savola, p. 050 307 1755, ja
Marja Lehtonen, p. 040 764 7388.

Viestintävinkit

- Muista hyödyntää videoita somessa – ne herättävät usein enemmän huomiota kuin pelkkä kuva.
- Lisää julkaisuihin toimintakehoitus: kysy mielipidettä, muistoa tai kokemusta. Näin saat enemmän keskustelua ja sitoutumista julkaisuihin.
- Yksi julkaisu, yksi pääviesti. Selkeä sisältö on seuraajalle helpompi omaksumaa kuin monta asiaa samassa päivityksessä.

Kahvivarttijuna

Sotilaskotiliitto tarjoaa helpotusta ja sujuvuutta tietotyöhön jatkuvan oppimisen mallilla.

Kahvivarttijuna on jokaisen tarpeisiin sopivaa koulutusta, jolla varmistetaan Microsoft365-sovellusten tehokas käyttö. Kaikki mukaan yhdellä lipulla **1.1.-31.12.2026!**

Käy tutustumassa junien tarjontaan Sotilaskotiliiton intrassa.

Sotilaskotisisar-patsas Joensuuhun

Joensuussa paljastetaan Sotilaskotisisar-patsas keväällä 2027. Patsas pystytetään kaupungintalon puistoon, ja veistoksen tekee joensuulaistaiteilija Reetta Gröhn-Soininen.

Julkistamisjuhlallisuuudet järjestetään 22.5.2027, ja kaikki sotilaskotijärjestön jäsenet ovat tilaisuuteen tervetulleita.

Lisätietoja ja ilmoittautumishojeet lähempänä tilaisuutta.